

ÖĞRETMENLERİN

MESLEKİ VE KİŞİSEL GELİŞİM

EĞİTİMLERİNE ERİŞİM

TERCİHLERİ ARAŞTIRMASI

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ	04	2.3. Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Öğretmen Üzerindeki Etkisi	24
AMAÇ VE YÖNTEM	08	2.4. Çağı Yakalamak: Öğretmenlerin İhtiyaç Duyduları Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitim Başlıkları	32
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	09	2.5. Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişim Tercihleri	37
1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	10	2.5.1. Katılımcı Öğretmenlerin Yaş Gruplarına Göre Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişim Tercihleri	38
1.1. Yaş Grubu Dağılımı	10	2.5.2. Katılımcı Öğretmenlerin Mesleki Görev Süresine Göre Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişim Tercihleri	39
1.2. Cinsiyet Dağılımı	12	2.5.3. Görev Yapılan Okul Seviyesine Göre Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişim Tercihleri	41
1.3. Yaşanılan Yer	13	2.5.4. Yaşanılan Yerleşim Birimi Türüne Göre Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişim Tercihleri	42
1.3.1. Katılımcıların Coğrafi Dağılımı	14	3. ÖĞRETMENİN MESLEKİ VE KİŞİSEL GELİŞİMİNİN GELECEĞİ: BEKLENTİLER VE TALEPLER	44
4. Görev Yapılan Okul Türü	15	1. Öğretmenin Gözünden Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimleri	44
4. Görev Yapılan Okul Seviyesi	16	3.2. Öğretmenin Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinden Beklentileri	48
4. Branş	18	SONUÇ VE ÖNERİLER	52
4. Mesleki Görev Süresi	19	KAYNAKÇA	55
2. MESLEKİ VE KİŞİSEL GELİŞİM EĞİTİMİNDE DİJİTAL DÖNÜŞÜM: OLANAKLAR SINIRLAR	20		
2.1. Mesleki ve Kişisel Gelişim Faaliyetleri	20		
2.2. Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitim Faaliyet Türleri	22		

YÖNETİCİ ÖZETİ

Küreselleşmenin baş döndürücü bir hızla gerçekleştiği çağımızda, toplumsal değişim ve dönüşüm süreçleri de buna bağlı olarak öngörülemez şekilde hızlı yaşanmaktadır. Bu anlamda, meydana gelen bu değişim ve dönüşüm süreçlerine uyum sağlama ve öncülük etme noktasında bireylerin hem mesleki hem de kişisel anlamda sahip olmaları gereken nitelikler ve beceri setleri de değişmektedir (Steinberg ve Down, 2020).

Tüm bu değişim ve dönüşüm süreçlerinden toplumların geleceğine şekil veren eğitim alanında öğretmenlik mesleği de kendine düşen payı almaktadır. Öğrencilerin eğitim hayatlarında ve ilerleyen yıllarda profesyonel meslek yaşamlarında başarılı olmalarına katkı sağlayacak 21. yüzyıl becerilerini geliştirme ve onları bilgiye dayalı dijital çağın zorluklarına karşı daha uyumlu hale getirme hususunda öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişimi kritik bir öneme sahiptir (Care, Griffin ve Wilson, 2017; Bull ve Keengwe, 2019).

Öğretmen Akademisi Vakfı¹ tarafından yürütülen “Öğretmenlerin Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişim Tercihleri” başlıklı araştırma kapsamında, öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine erişim tercihlerini anlamak ve onların bu eğitime yönelik talep ve beklentilerini saptamak hedeflenmiştir. 2021 yılı Temmuz ve Ağustos ayları boyunca toplamda 3659 kişinin katılım gösterdiği bir dataya ulaşılmıştır. Toplam popülasyon ve araştırmaya katılan kişi sayısına bakıldığında %99 güven aralığında ± 2 hata payı ile temsil ettiği hesaplanmıştır. Araştırma örneklemi belirlenirken, Türkiye'nin istatistiki bölgelerinin nüfus yoğunlukları göz önünde bulundurularak her bir istatistiki bölgenin temsil edilmesi sağlanmıştır. Katılımcı öğretmenlere ulaşma noktasında ÖRAV eğitimcileri ve ilgili İl Milli Eğitim Müdürlükleri katkıda bulunmuşlardır. Öğretmenlere ulaşmada sosyal medya araçları da kullanılmıştır.

Araştırmada, veri toplama aracı olarak öğretmenlere 17 sorudan oluşan çevrim içi anket uygulanmıştır. Araştırma Temmuz 2021 ile Ağustos 2021 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında toplanan nicel verilerin analizinde Excel ve SPSS gibi tablolama ve nicel veri analiz programları kullanılmıştır.

¹ Öğretmen Akademisi Vakfı yerine, metin boyunca ÖRAV kısaltması kullanılacaktır.

Araştırma anketinde yer alan açık uçlu sorulara verilen yanıtlar ise bilgisayar destekli nitel veri analiz programı MAXQDA'dan faydalanılarak analiz edilmiştir.

Yukarıda bahsedilen yöntemler ile analiz edilen Öğretmenlerin Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişim Tercihleri Araştırması'nın ele aldığı ana başlıklar şu şekildedir:

- Öğretmenlerin ihtiyaç duydukları mesleki ve kişisel gelişim eğitim başlıkları
- Eğitimlere erişim tercihleri
- Çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin öğretmen üzerindeki etkisi
- Çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine yönelik talepleri ve beklentileri.

Yaklaşık olarak iki yıldır dünyayı etkisi altına almaya devam eden COVID- 19 salgını boyunca öğretmenler, eğitim sürekliliğini sağlamada önemli bir role sahip oldular ve olmaya da devam etmektedirler. Okulların kapalı kaldığı dönemde, öğretmenler hem uzaktan eğitim sürecine uyum sağlamaya hem de öğrencilere ve ebeveynlere rehberlik etme rollerini üstlenmişlerdir. Salgına yönelik alınan tedbirlerle birlikte okulların açıldığı dönemde ise öğrencilerin ilerlemesini sağlamaya ve öğrenme kayıplarını telafi etmeye yönelik çalışmalar sürdürmektedirler (OECD, 2020). Bu bağlamda, öğretmenler, salgın tedbirleri kapsamında devam eden uzaktan eğitim sürecinde sınıf dışında uzun süreler geçiren öğrencilerin öğrenme kayıplarını telafi etme girişimleri ve buna yönelik iyileştirici eğitim uygulamaları hususunda mesleki ve kişisel anlamda yeni beceri setlerine ihtiyaç duymaktadırlar. Araştırma bulgularına göre, öğretmenler, öncelikli olarak yaratıcı ve eleştirel düşünme becerileri, aktif öğrenme, teknolojinin eğitime entegrasyonu, dijital okuryazarlık ve uzaktan eğitim tasarımı, farklılaştırılmış öğretim, psikolojik dayanaklılık ve iyi olma hali gibi alanlarda mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir.

Araştırmaya dâhil olan öğretmenlerin ihtiyaç duydukları mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine erişim tercihlerine ilişkin bulgular yaş grubu, mesleki deneyim, görev yapılan okul seviyesi ve görev yapılan yerleşim birimi türünden bağımsız olarak, öğretmenlerin büyük çoğunluğu hem çevrim içi hem yüz yüze eğitimlere katılmayı tercih ettiklerini göstermektedir. Öğretmenlerin yarısından fazlasının hem çevrim içi hem de yüz yüze eğitimi; %30'luk bir kesiminin ise çevrim içi eğitimi tercih etmeleri, uzun vadede dijital öğrenme ve sanal gerçeklik teknolojileri kullanılarak harmanlanmış eğitim modellerinin çalışma ve öğrenme ortamının önemli bir unsuru haline geleceğini gözler önüne sermektedir.

Araştırma, çevrim içi olarak düzenlenen mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine katılan öğretmenlerin, dijital okuryazarlık, bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme ve çalışma etiği gibi mesleki kazanımlar; öz motivasyon ve etkili iletişim yöntemleri gibi kişisel gelişim becerileri elde ettiklerini ortaya koymaktadır. Katılımcı öğretmenler, çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerini zamana ve mekâna bağlı sınırları ortadan kaldırması itibarıyla ulaşılabilir bulduklarını buna paralel olarak çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin bilgiye erişimde ve bilgiyi öğrenmede fırsat eşitliği sağladığını ifade etmişlerdir.

Ayrıca, öğretmenler katıldıkları çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin eğitim dünyasındaki güncel gelişmeleri yakından takip etmelerine imkân tanıdığının altını çizmişlerdir.

Araştırmada aynı zamanda çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin yol açtığı güçlüklerle ilişkin bulgular da yer almaktadır. Katılımcı öğretmenlerin %7'si çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin yüz yüze eğitimlere göre daha fazla zaman gerektirdiğini; %4'ü çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin meslektaşlarıyla olan iletişimlerinin zayıflamasına yol açtığını ve son olarak katılımcı öğretmenlerin %9'u çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin her branşa uygun olmadığını dile getirmişlerdir.

Bu noktada, öğretmenlerin çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine ilişkin beklenti ve talepleri hem karşılaştıkları güçlüklerin ortadan kaldırılması hem de nitelikli bir öğretim tasarımı açısından önem arz etmektedir. Buna göre araştırmaya dâhil olan öğretmenler çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin öğretmenin aktif rol alacağı şekilde daha etkileşimli olması, uygulamaya dönük tasarlanması ve daha geniş kitlelere hitap edebilmesi açısından daha farklı branşları kapsamı gerektiğini ifade etmişlerdir.

Sosyal bir kurum olarak eğitim, toplumsal değişim süreçlerinin en kritik uğraklarından birini oluşturmaktadır. Buna paralel olarak, eğitimin en önemli aktörlerinden biri olan öğretmenler, bu değişim süreçlerinin ön gördüğü ve yol açtığı durumlardan en çok etkilenenlerin başında gelmektedir. Bu nedenle, meydana gelen toplumsal değişimlerin ve gelişmelerin eğitim alanındaki yansımalarına uyum sağlamada öğretmenin mesleki ve kişisel gelişimi hayati bir öneme sahiptir.

Bu araştırma ile küresel olarak hazırlıksız karşılaştığımız salgın sürecinde deneyimlenen uzaktan eğitim pratiklerinin gerektirdiği ve salgın sonrasında yakın gelecekte önemi giderek artması muhtemel olan, öğretmenlerin ihtiyaç duydukları mesleki ve kişisel gelişim eğitim başlıklarını ve öğretmenlerin bu eğitimlere erişim tercihlerini anlamayı amaç edindik. Bu araştırmanın sonuçları öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişimlerini destekleyen bizlere faydalı olabilecek bir iç görü kazandırdı. Araştırmanın okuyucuları için de kullanışlı bir kavram seti ve düşünme biçimi kazandırmasını umut ediyoruz.

Saygılarımızla,

Öğretmen Akademisi Vakfı

AMAÇ VE YÖNTEM

Öğretmen Akademisi Vakfı tarafından yürütülen “**Öğretmenlerin Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişim Tercihleri**” başlıklı araştırma kapsamında, öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine erişim tercihlerini anlamak ve onların bu eğitimlere yönelik talep ve beklentilerini saptamak hedeflenmiştir.

2021 yılı Temmuz ve Ağustos ayları boyunca toplamda 3659 kişinin katılım gösterdiği bir dataya ulaşılmıştır. Toplam popülasyon ve araştırmaya katılan kişi sayısına bakıldığında **%99 güven aralığında $\pm$ %2 hata payı** ile temsil ettiği hesaplanmıştır. Araştırma örneklemi belirlenirken, Türkiye'nin istatistiki bölgelerinin nüfus yoğunlukları göz önünde bulundurularak her bir istatistiki bölgenin temsil edilmesi sağlanmıştır. Katılımcı öğretmenlere ulaşma noktasında ÖRAV eğitimcileri ve ilgili İl Milli Eğitim Müdürlükleri katkıda bulunmuşlardır. Öğretmenlere ulaşmada sosyal medya araçları da kullanılmıştır.

Bu araştırmada, veri toplama aracı olarak öğretmenlere 17 sorudan oluşan çevrim içi anket uygulanmıştır. Araştırma Temmuz 2021 ile Ağustos 2021 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında toplanan nicel verilerin analizinde Excel ve SPSS gibi tablolama ve nicel veri analiz programları kullanılmıştır. Araştırma anketinde yer alan açık uçlu sorulara verilen yanıtlar ise nitel veri analiz programı MAXQDA'dan faydalanılarak analiz edilmiştir.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

İçinde yaşadığımız çağda meydana gelen sosyal, iktisadi ve teknolojik gelişmeler beraberinde eğitimde değişim sürekliliğini getirmektedir. Öğretmenler, eğitim dünyasında meydana gelen değişimlere ayak uydurma ve bu değişimleri öğretim pratiklerine entegre etme noktasında en önemli aktörlerdir. Dolayısıyla öğretmenin yetkinliği, öğretim pratikleri üzerinde olduğu gibi öğrencilerin başarısı üzerinde de önemli bir etkiye sahiptir (Krille, 2020). Bu anlamda, öğrencilerin ilk olarak eğitim hayatlarında ve ilerleyen yıllarda profesyonel meslek yaşamlarında başarılı olmalarına katkı sağlayan 21. Yüzyıl becerilerini geliştirmek ve esas olarak, öğrencileri bilgiye dayalı dijital çağın zorluklarına karşı daha dirençli hale getirme hususunda öğretmenin gelişimi kritik bir öneme sahiptir (Hannah ve diğerleri, 2019). Öğretmenin bu gelişim süreci, mesleki ve kişisel olmak üzere birbirini tamamlayan iki boyuttan oluşmaktadır.

Mesleki Gelişim, hâlihazırda hizmet içinde mesleki uygulamalarda bulunan öğretmenlerin rollerini etkin bir şekilde yerine getirmek için ihtiyaç duydukları gerekli bilgi tabanını ve becerileri geliştirme sürecini kapsayan oldukça geniş bir kavramdır (OECD, 2014: 526). Bu anlamda mesleki gelişim yalnızca teorik yaklaşımları öğrenmeyi değil aynı zamanda bu yenilikleri uygulamayı ve öğretim bağlamlarında nasıl daha etkili hale getirileceğini öğrenmeyi de içermektedir. Öğretmenlik, aynı zamanda beklenmedik durumlarla başarılı bir şekilde başa çıkmak ve farklı öğrenme stili ve bireysel özelliklere sahip öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamak için günü ve günceli yakından takip etmeyi gerektiren bir meslektir. Bu nedenle öğretmenlerin günümüz koşullarında, çağı yakalamak adına önceki yıllara göre daha fazla öğrenmeye gereksinim duydukları için mesleki öğrenme kavramının yerini mesleki gelişim almıştır (İlğan, 2021). Dolayısıyla mesleki gelişimin amacı, öğretmenlere öğretim bağlamlarıyla ilgili olarak verilen herhangi bir pedagojik kararın arkasında yatan nedenleri anlayarak öğretim pratiklerini öğrencilerinin öğrenme ihtiyaçlarına ve çağın koşullarına göre nasıl ayarlayacaklarını öğrenmelerine yardımcı olmaktır.

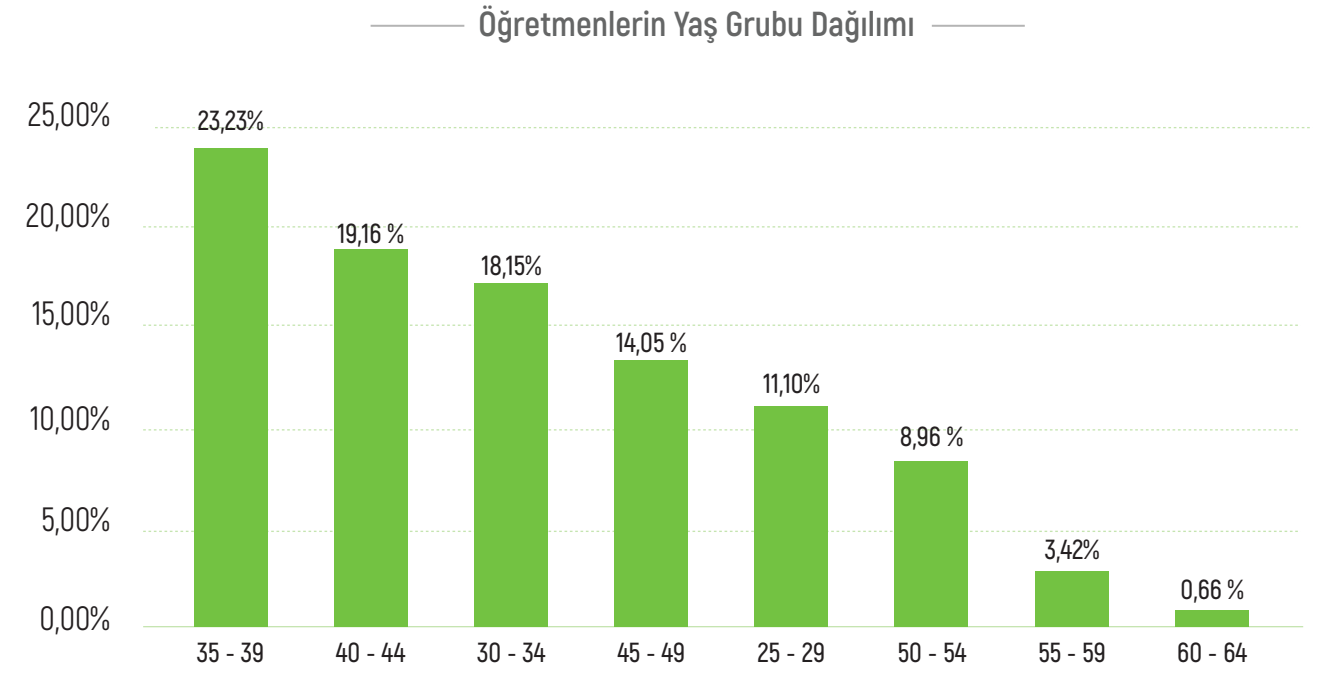
Bu araştırma bağlamında Kişisel Gelişim kavramı ise öğretmenlerin kendi öğretim pratiklerini ve birey olarak kendilerini tanımlarına ve anlamlandırmalarına yardımcı olan kişisel güçlü yönleri ve özelliklere sahip olmayı ifade etmektedir (Hernández-Serrano, 2021). Bu uzun soluklu kişisel gelişim sürecinin yolu da öğretmenlerin, bireysel ve profesyonel yaşamlarında gelişmelerine katkı sağlayacak gerekli yaşam becerilerini edinmelerinden geçmektedir. Öğretmenlere günlük yaşamda karşılaştıkları zorluklarla başa çıkma noktasında yardımcı olan ve onların kişisel gelişim süreçlerine katkı sağlayan bir dizi yaşam becerisi vardır. Zaman yönetimi, planlama ve organizasyon, psikolojik dayanıklılık ve iyi olma hali ve problem çözme öğretmenlerin mesleklerine devam ederken ihtiyaç duyduğu temel yaşam becerileri arasındadır. Buna ek olarak, öğretmenlerin mesleki rolü, kişisel yaşam faktörlerinden etkilenebileceğinden, kişisel yaşamlarına dair birtakım beceri setleri geliştirmeleri gerekmektedir. Bunlar, profesyonel ve kişisel yaşamlarını dengelemeyi, aile baskısı, stres ve olumsuz duygularla (öfke, üzüntü vb. gibi) başa çıkmayı, sağlıklarıyla ilgili etkili kararlar vermeyi vb. içermektedir. Bu anlamda, araştırmanın bulguları, Türkiye özelinde öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişim ihtiyaçlarını tespit etme ve etkin bir mesleki ve kişisel gelişim öğretim tasarımı hazırlama noktasında bir rehber niteliği taşımaktadır.

1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Bu bölümde araştırmaya katılan öğretmenlerin nicel dağılımları, yaş, cinsiyet, görev yeri, branş, mesleki kıdem gibi demografik bilgilere yer verilmiştir.

1.1. Yaş Grubu Dağılımı

Katılımcı öğretmenlerin yaş dağılımları aşağıdaki grafikte gösterilmiştir. Öğretmenlere yaşları çoktan seçmeli bir biçimde sorulmuştur. Öğretmenler, TÜİK yaş gruplandırmasına göre oluşturulan seçenekler üzerinden bulundukları yaş grubunu işaretlemişlerdir.

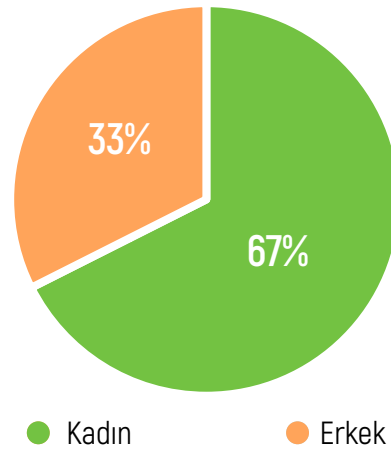

Grafik 1: Öğretmenlerin Yaş Grubu Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerde en yüksek pay %23 ile 35- 39 yaş aralığına aittir. Bu oranı sırasıyla %19 ile 40- 44 yaş, %18 ile 30- 34 yaş ve %14 ile 45- 49 yaş takip etmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaklaşık olarak %25'ini oluşturan 35- 39 yaş grubu, OECD'nin Türkiye'de öğretmenlerin yaş ortalamasına ilişkin verileri ile paralellik göstermektedir.² Buna ek olarak, 55- 59 yaş grubu katılımcı öğretmenlerin %4'ünü, 60- 64 yaş grubu ise yaklaşık olarak %12lik bir dilimi oluşturmaktadır. Bu bulgular İnternet kullanımı ve yaş arasındaki ilişkiye dair bir iç görü sunmaktadır. OECD verilerine göre İnternet kullanımındaki farklılıklar, yaş, eğitim ve gelir düzeyleriyle bağlantılıdır. Buna göre çoğu OECD ülkesinde internet kullanımı artık 16- 24 yaş grubuna mensup kişiler arasında neredeyse evrensel bir orana sahiptir. Ülkeler arası farklılıklar ise yaş almış nesiller arasında daha geniştir. Örneğin, internet kullanımı, Lüksemburg, Kanada, Hollanda ve İsviçre gibi ülkelerde 55- 74 yaş grubuna mensup kişiler arasında %85'in üzerindedir. Ancak, Yunanistan ve Portekiz'de %46, Meksika ve Türkiye'de ise %33'tür (OECD, 2020). Bu bulgular, yaş ve internet kullanımı arasındaki ilişkinin çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim, dijital okuryazarlık ve teknolojinin eğitime entegrasyonu gibi konulara yönelik eğitim programları tasarlanırken göz önünde bulundurulması gerektiğini göstermektedir.

² OECD'nin verilerine göre Türkiye'de öğretmenlerin yaş ortalaması 36. Bkz: OECD (2019), TALIS 2018 Results (Volume I): Teachers and School Leaders as Lifelong Learners, TALIS, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/1d0bc92a-en>. Son erişim tarihi 25. 09. 2021

Cinsiyet Dağılımı

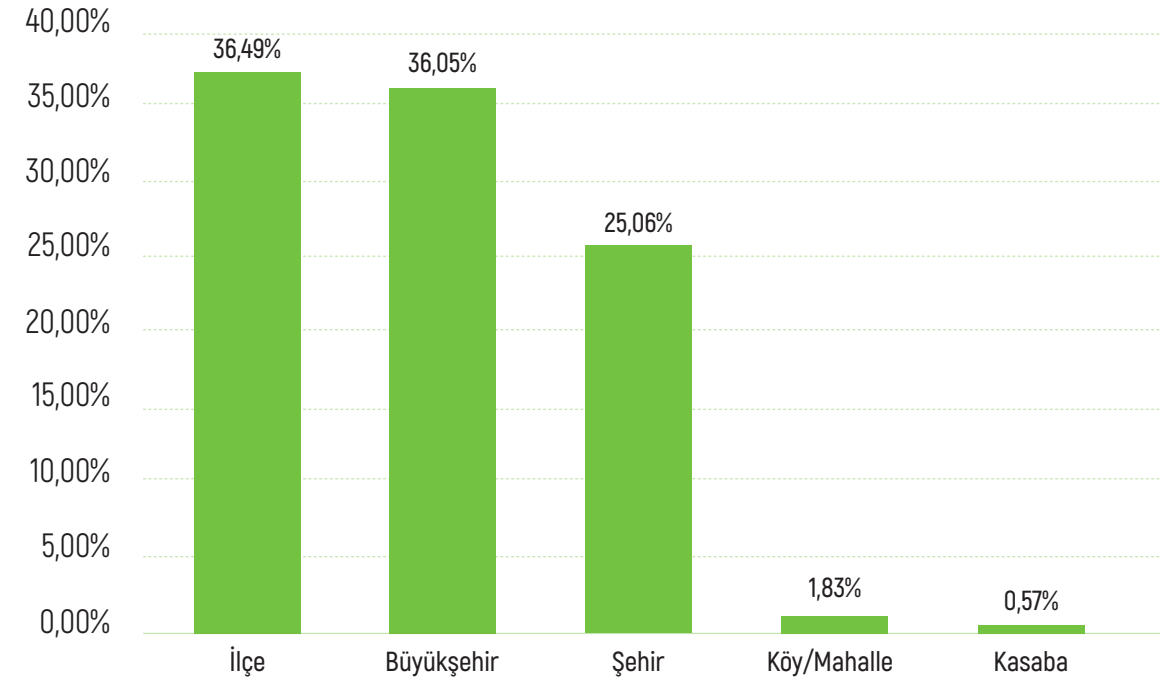
Grafik 2: Cinsiyet Dağılımı

Araştırmada, katılımcı öğretmenlerin cinsiyet dağılımı oranı ile OECD ülkeleri genelinde öğretmenlerin cinsiyet dağılımı arasında bir paralellik söz konusudur. OECD ülkeleri genelinde ortalama olarak, öğretmenlerin %70'i kadındır. Kadın öğretmenlerin yoğunluğu, özellikle eğitim kademesinin ilk yıllarına denk düşmektedir ve eğitim kademesi yükseldikçe bu pay azalmaktadır. Örneğin, kadın öğretmenler okul öncesi düzeyde öğretim kadrosunun %96'sını ve ilköğretim düzeyinde %92'sini temsil ederken, ortaöğretim düzeyinde %63'ünü ve yükseköğretimde yalnızca %44'ünü oluşturmaktadır (OECD, 2021). OECD ülkeleri genelinde ve araştırma bulguları kapsamında cinsiyet dağılımı, bireylerin öğretmenlik mesleğini tercih etmelerinde toplumsal cinsiyet algısının önemli bir etken olduğunu (Moreau, 2019) gözler önüne sermektedir.

1.3. Yaşanılan Yer

Araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yaptıkları yerleşim biriminin nüfus durumuna göre statüsü aşağıda verilmiştir.

Yaşanılan Yerleşim Birimi

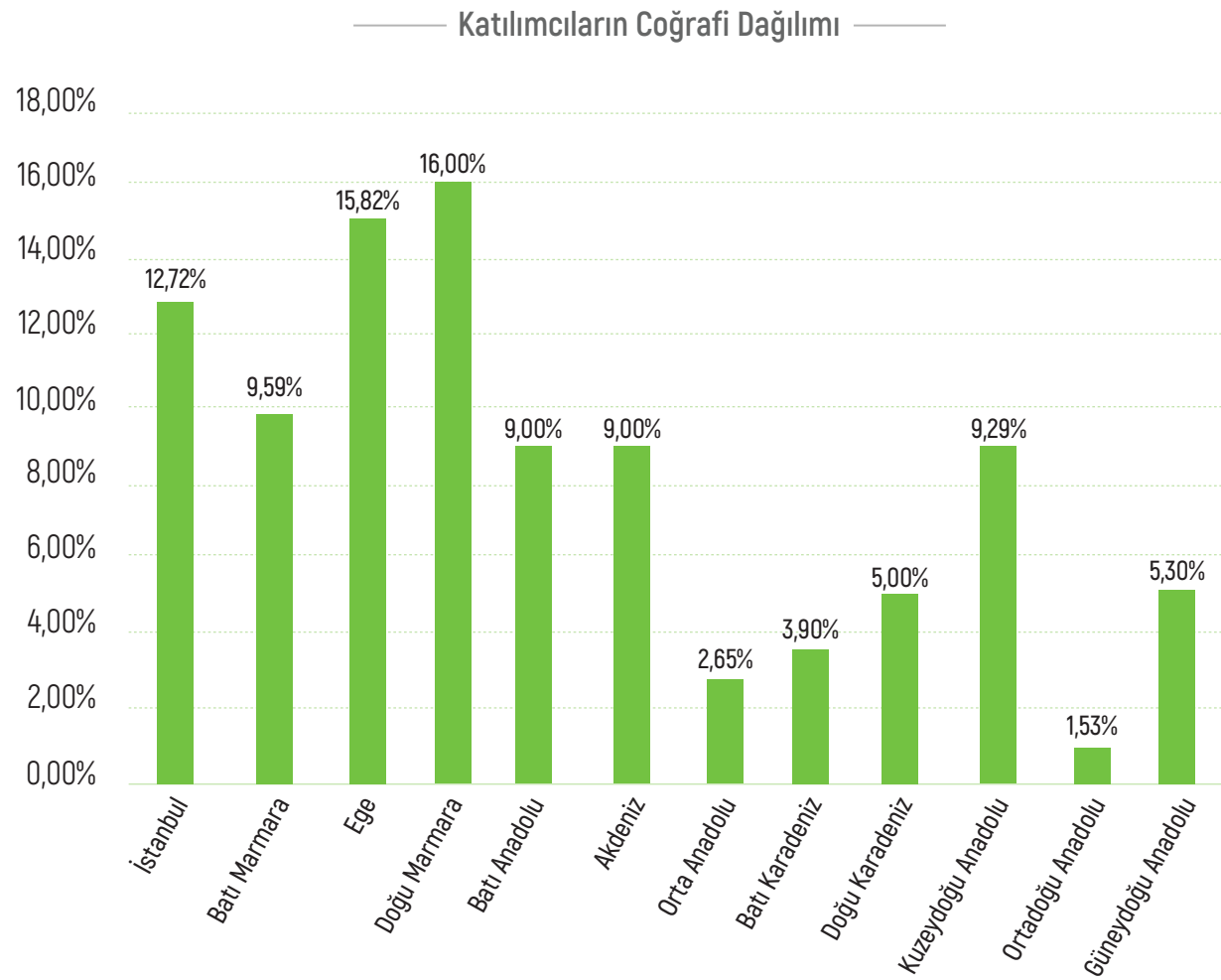
Grafik 3: Yaşanılan Yerin Nüfus Türü

Yukarıda verilen grafiğe göre araştırmaya dâhil olan öğretmenlerin büyük çoğunluğu ilçe ve büyükşehir statüsüne sahip yerleşim birimlerinde görev yapmaktadırlar. Buna ek olarak katılımcıların %25'ini şehirlerde görev yapan öğretmenler oluştururken, köy ve mahallelerde ³ görev yapan öğretmenlerin oranı %2'dir. Bu veri, raporun ilerleyen bölümlerinde öğretmenin mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine erişim tercihleri sonuçlarıyla birlikte analiz edilecektir.

³ 2012 yılında kabul edilen ve 2014 yerel seçimleri ile yürürlüğe giren 6360 sayılı yasa ile köy ve beldelerin idari yapısında köklü değişiklikler yapılmıştır. 30 ilde büyükşehir belediyesi kurularak, büyükşehirlerdeki köyler mahalleye dönüştürülmüştür. Bkz: Demirkaya, Y. (Ed.). (2016). New Public Management in Turkey: Local Government Reform. Routledge.

1.3.1. Katılımcıların Coğrafi Dağılımı

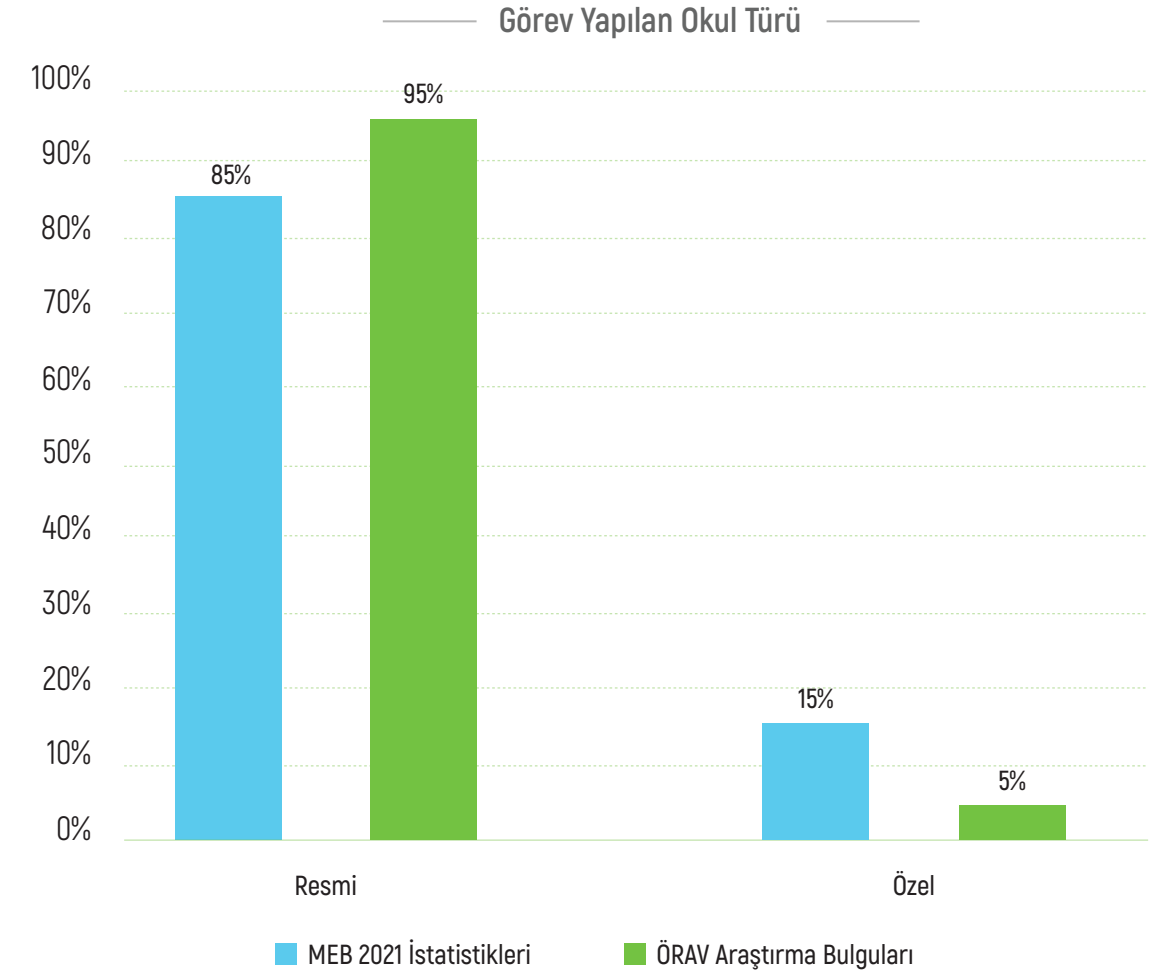
Araştırmaya katılan öğretmenlerin coğrafi dağılımına bakıldığında nüfusu yoğunluğuna orantılı bir katılım gerçekleştiği görülmektedir. Katılımın en çok gerçekleştiği bölgeler, nüfus yoğunluğu ile paralellik göstermektedir. Buna ek olarak özellikle Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi'nde görev yapan öğretmenlerin katılım sayısına bağlı olarak bölgenin nüfus yoğunluğu ile karşılaştırıldığında daha yüksek bir katılım söz konusudur.

Grafik 4: Katılımcıların Coğrafi Dağılımı

4. Görev Yapılan Okul Türü

Aşağıda verilen grafikte araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yaptıkları okul türüne ilişkin istatistiksel veriler yer almaktadır.

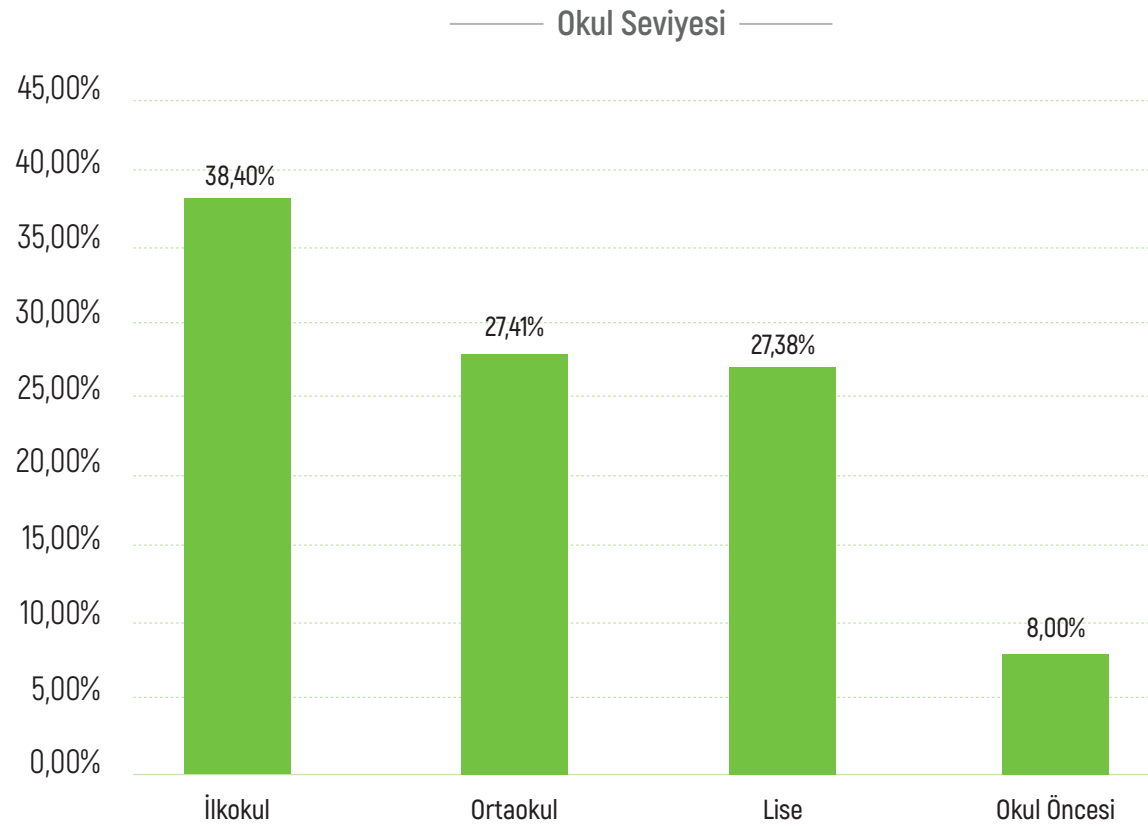
Grafik 5: Görev Yapılan Okul Türü

*MEB 2021 İstatistikleri kaynak (MEB, 2021) Kaynak: Millî Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2020/2021

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %95'i devlet okullarında, %5'i ise özel okullarda görev yapmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yaptığı okul türü, Millî Eğitim Bakanlığı'nın güncel istatistikleri ile benzer bir dağılım göstermektedir.

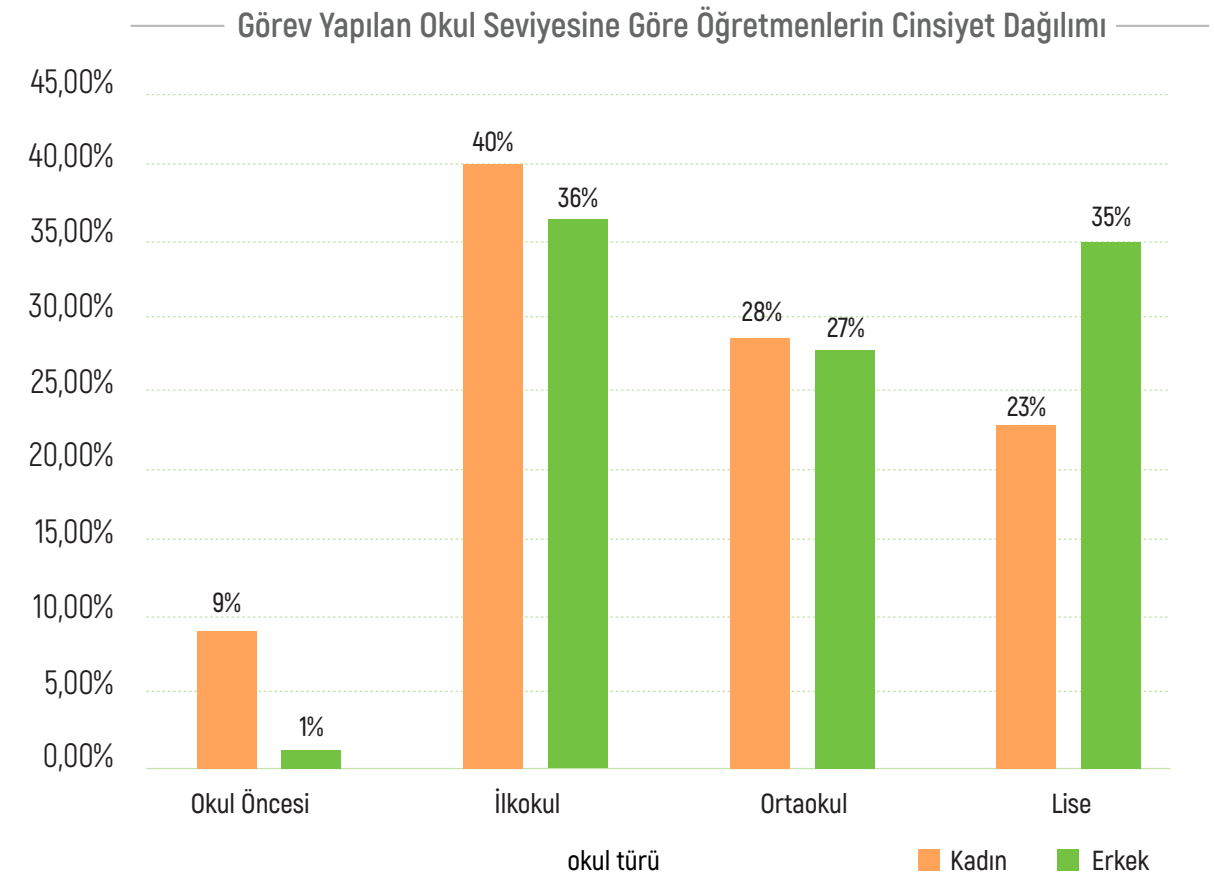
4. Görev Yapılan Okul Seviyesi

Araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yaptıkları okul seviyesine ilişkin veriler aşağıdaki grafikte sunulmuştur.

Grafik 6: Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okul Seviyesi

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %38'i ilkokulda görev yapmaktadır. Ortaokul ve lise seviyesinde görev yapan öğretmenlerin oranı birbirine eşittir ve araştırmada %27 olarak saptanmıştır. Katılımcı öğretmenlerin %8'si ise okul öncesi seviyesinde görev yapmaktadır. Buna ek olarak, görev yapılan okul seviyesinin, katılımcı öğretmenlerin cinsiyetine göre dağılımı aşağıdaki grafikte sunulmuştur.

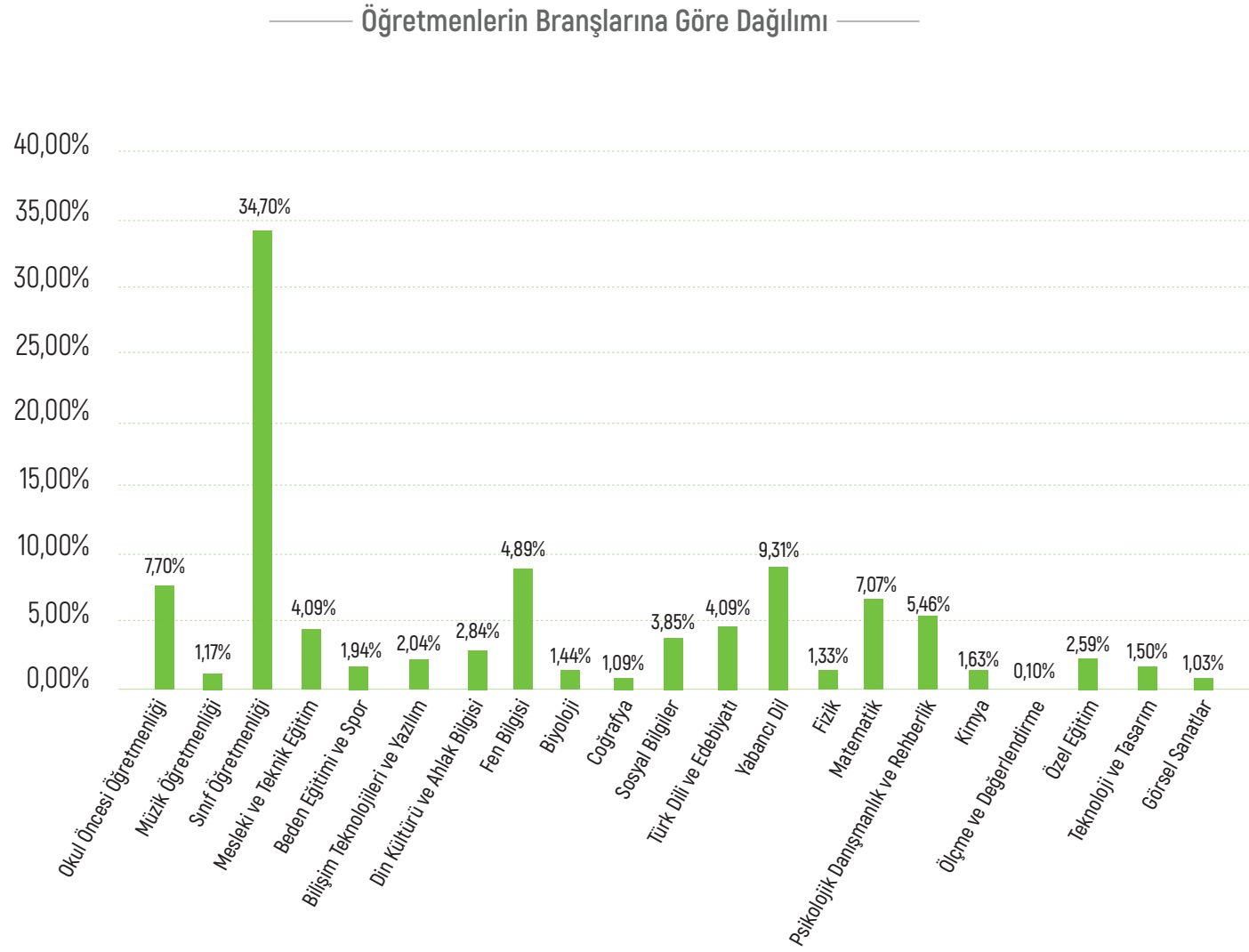

Grafik 7: Görev Yapılan Okul Seviyesine Göre Öğretmenlerin Cinsiyet Dağılımı

Araştırmaya katılan kadın öğretmenlerin %9'u okul öncesi seviyesinde görev yapmaktadır. İlkokul seviyesinde görev yapan kadın öğretmenlerin oranı ise %40'tır. Ortaokul seviyesinde görev yapan kadın ve erkek öğretmenlerin oranı birbirine yakındır. Lise seviyesinde görev yapan kadın öğretmenlerin oranı %23 olarak saptanmıştır. Raporda, katılımcı öğretmenlerin cinsiyet dağılımı bölümünde ele alındığı üzere kadın öğretmen popülasyonu özellikle eğitimin ilk kademelerinde yoğunlaşmaktadır. Araştırmada, her ne kadar okul öncesi düzeyinde görev yapan öğretmenlerin oranı %8 olarak görülse de cinsiyet dağılımı bazında OECD verileri ile paralellik göstermektedir. Buna karşılık, araştırmada, ilkokul ve ortaokulda görev yapan öğretmenlerin oranı birbirine yakın olarak saptanmıştır.

4. Branş

Aşağıda verilen grafikte araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yaptıkları branşların dağılımına ilişkin veriler yer almaktadır.

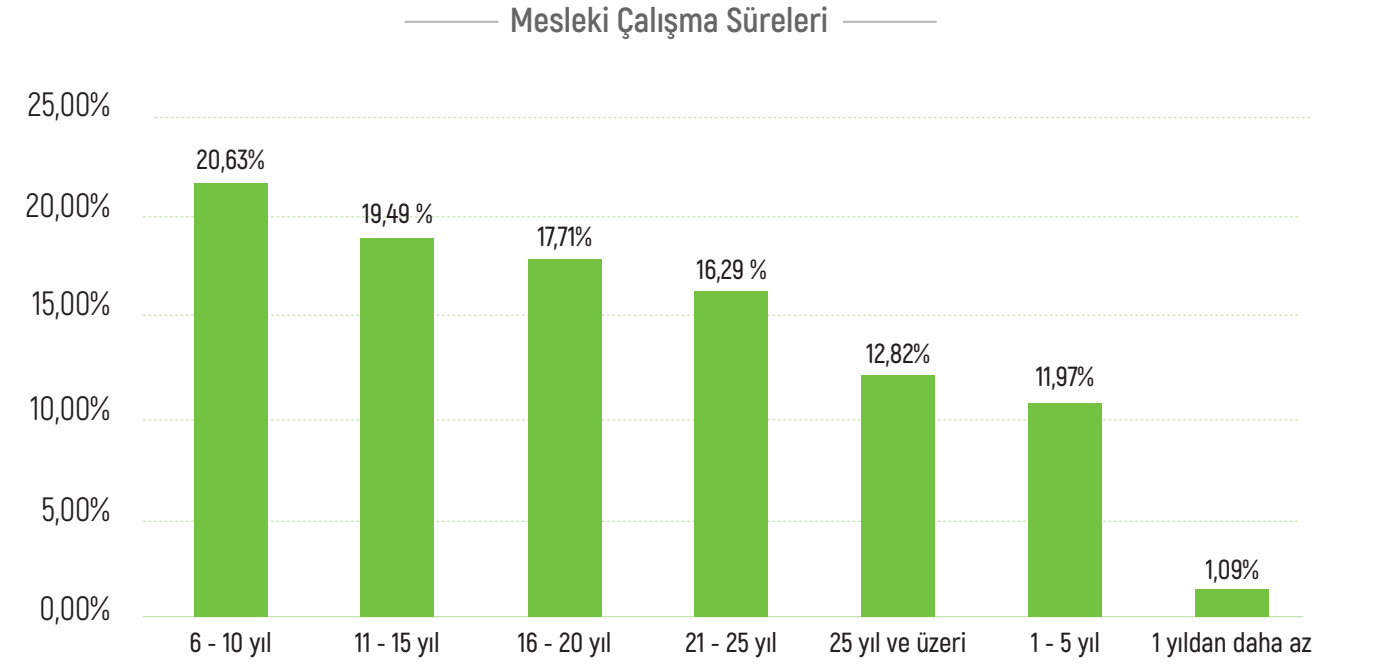

Grafik 8: Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan kişilerin %35'ini Sınıf Öğretmenliği branşında görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Bu oranı sırasıyla %9 ile Yabancı Dil; %8 ile Okul Öncesi Öğretmenliği; %7 ile Matematik branşları takip etmektedir.

4. Mesleki Görev Süresi

Aşağıda verilen grafikte, araştırmaya katılım gösteren öğretmenlerin mesleki görev sürelerine göre dağılımını içeren istatistiksel veriler yer almaktadır.

Grafik 9: Öğretmenlerin Mesleki Görev Süreleri

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %21'ini 6- 10 yıldır görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Katılımcıların yaklaşık olarak %20'si ise 11-15 yıldır öğretmenlik yapmaktadır. 16- 20 yıl ve 21- 25 yıl süredir öğretmenlik yapan kişilerin oranı birbirine yakındır. Araştırmada, 25 yıl ve üzeri bir mesleki tecrübeye sahip öğretmenlerin oranı ise %13'tür. Raporun ilerleyen bölümlerinde mesleki kıdem ile öğretmenin mesleki ve kişisel gelişim faaliyetlerine erişim tercihleri arasındaki ilişki analiz edilecektir.

2. MESLEKİ VE KİŞİSEL GELİŞİM EĞİTİMİNDE DİJİTAL DÖNÜŞÜM: OLANAKLAR SINIRLAR

Eğitimin temel amaçlarından biri, öğrencilere nitelikli bir öğretim hayatı sağlayarak onları profesyonel hayata hazırlamaya yönelik uygun becerilerle donatmaktır. Okul ortamında öğretmenin, öğrencilerin eğitim hayatlarındaki rolü göz önünde bulundurulduğunda öğretmenin yetkinliği ile öğrenci başarısı arasında sıkı bir bağ vardır. Dolayısıyla eğitimin hedeflerine ulaşması noktasında öğretmenin mesleki ve kişisel gelişimi kritik bir öneme sahiptir.

Araştırmanın bu bölümünde COVID- 19 salgın sürecinde giderek önem kazanan ve salgın sonrası dönemde de önemini koruması muhtemel olan öğretmenin mesleki ve kişisel eğitimine yönelik analizlere yer verilmiştir. Bu bağlamda, araştırmanın sonuçları ışığında başta öğretmenlerin son bir yılda katıldıkları mesleki ve kişisel eğitimlerine yönelik görüşleri olmak üzere öğretmenlerin ihtiyaç duydukları eğitim başlıkları ve eğitim başlıklarına erişim tercihlerine yönelik analizler yapılmıştır.

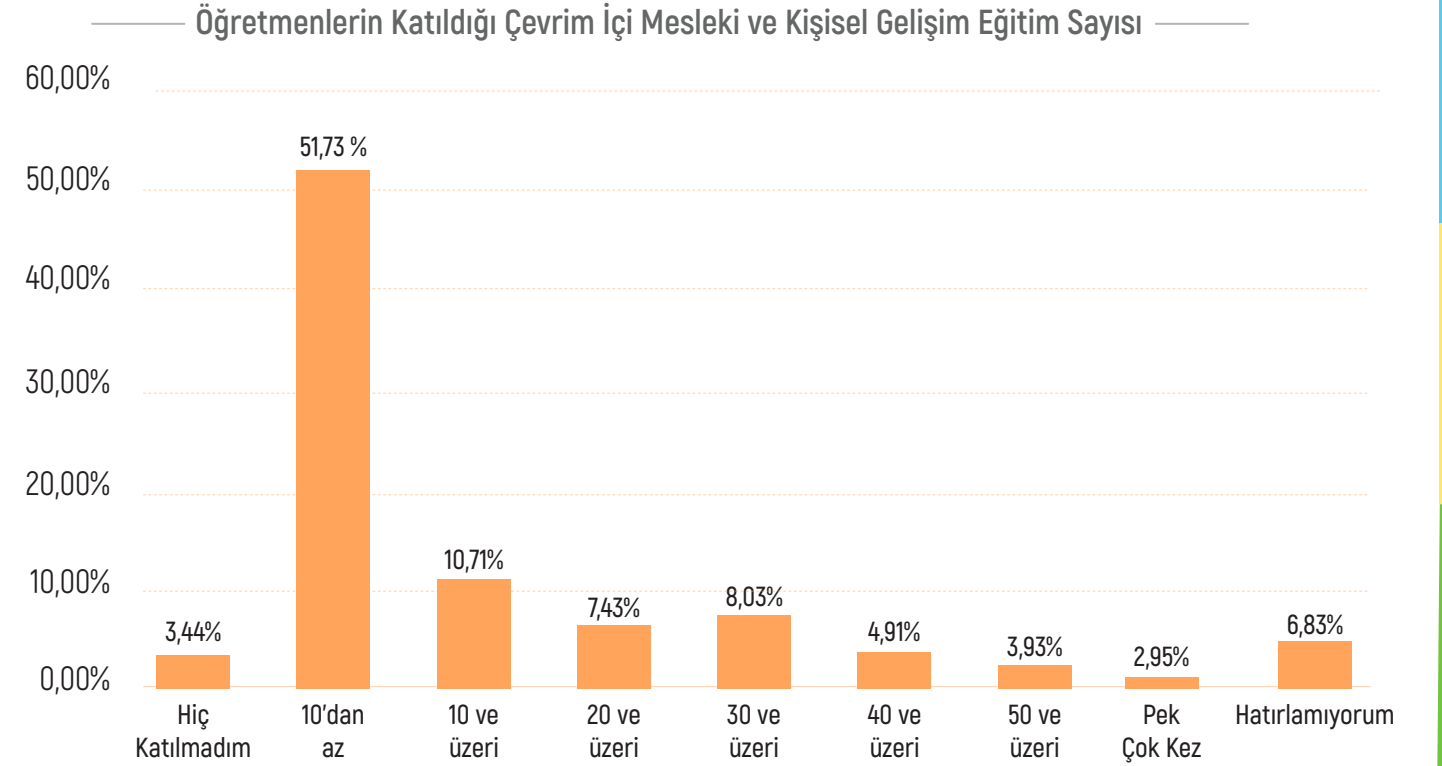
2.1. Mesleki ve Kişisel Gelişim Faaliyetleri

Bir sosyal grup olarak, yetişkin öğrenciler açık hedeflerle öğrenmeye yaklaşırlar ve bu süreçte yeni edindikleri kazanımları anlamlandırmak amacıyla yaşam deneyimlerini kullanırlar. Böylelikle gündelik hayatlarında karşılaştıkları sorunları ele alarak ve bu sorunlara çözümler üreterek motive olurlar. Benzer şekilde öğretmenler de katıldıkları mesleki ve kişisel gelişim eğitimleri aracılığıyla öğrenmeyi sürdürülebilir kılmaktadırlar.

Öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişimi yaşam boyu öğrenme esasına dayalıdır. Diğer bir ifadeyle, öğretmenlik, hızla değişen ve gelişen dünyada öğrencileri hayata hazırlamak için meslek yaşamı boyunca öğrenmeyi gerektirmektedir (OECD, 2019).

Geçtiğimiz yılda COVID- 19 salgının yayılmasını engelleme tedbirleri kapsamında eğitimin her kademesinde uzaktan eğitim sürecine geçilmiştir. Bu süreçte üniversiteler, düşünce kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve alanında uzman kişiler tarafından pek çok çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimi düzenlenmiştir.

Bu bağlamda, araştırmaya katılım gösteren öğretmenlere geçtiğimiz bir yılda kaç mesleki ve gelişim eğitimine katıldıklarına ilişkin bir soru yöneltilmiştir. Aşağıda yer alan grafik, öğretmenlerin bu soruya verdiği yanıtlara ilişkin nicel verileri kapsamaktadır.

Grafik 10: Öğretmenlerin Katıldığı Çevrim İçi mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimi Sayısı

"Araştırmaya dâhil olan öğretmenlerin son bir yılda katılmış oldukları çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitim sayısına verilen cevapların frekans analizi SPSS üzerinden yapılarak yüzdelik dağılımı hesaplanmıştır. Katılımcı öğretmenlerin yarısından fazlası son bir yılda en fazla 10 çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimine katıldığını ifade etmiştir. 10 ve üzeri çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimine katıldığını belirten katılımcıların oranı ise %11'dir. Bu soruya verilen yanıtlar göz önünde bulundurulduğunda öğretmenlerin büyük çoğunluğunun çevrim içi olarak düzenlenen mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine katıldığını söylemek mümkündür. Buna ek olarak, araştırmaya katılan öğretmenlerin %3'ü ise herhangi bir çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimine katılmadığını ifade etmiştir. Bu sonuçları, yaklaşık 2 yıldır tüm dünyayı olduğu gibi ülkemizi de etkilemeye devam eden COVID- 19 salgın koşulları ve bu süreçte yaşanan hastalıklar ve kayıpların ardından öğretmenlerin gündelik hayatlarındaki önceliklerinin değişmesiyle birlikte düşünmek önemlidir."

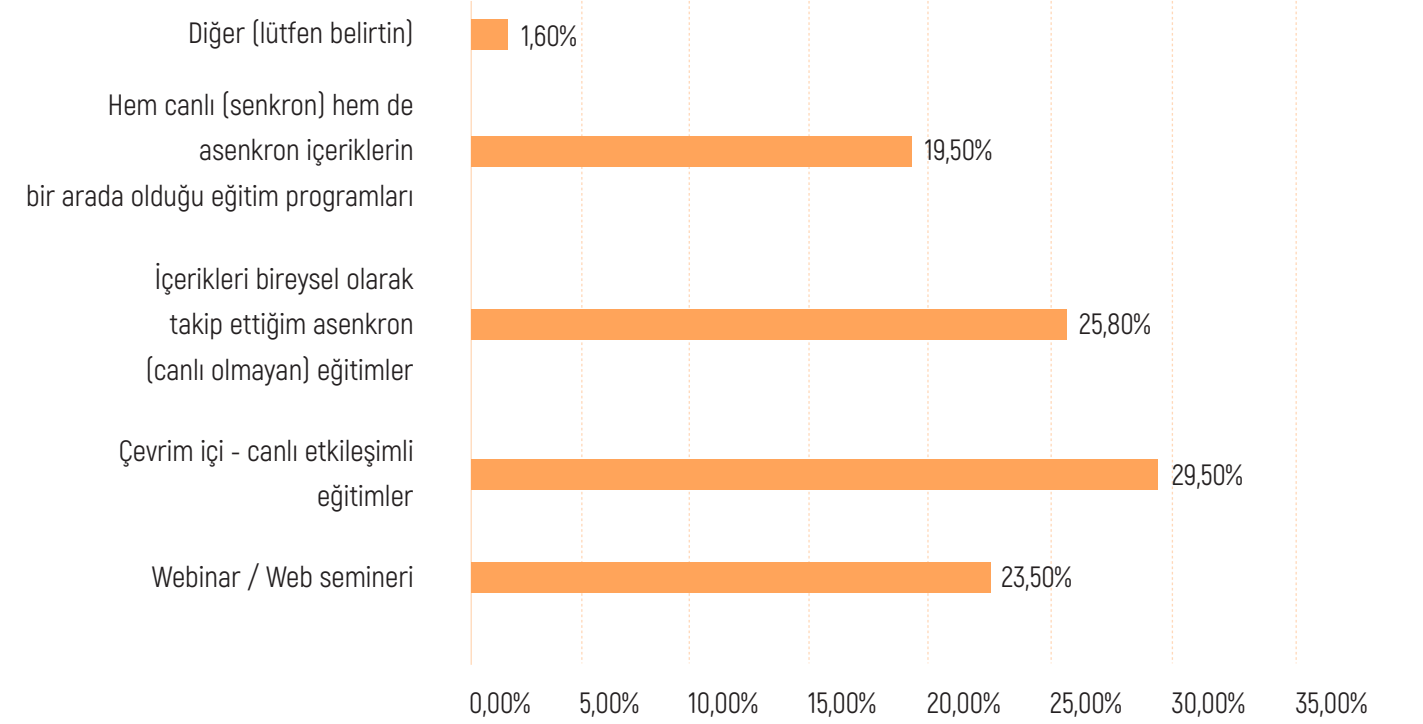
2.2. Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitim Faaliyet Türleri

Araştırmaya dâhil olan öğretmenlerin son bir yılda katılmış oldukları çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin türüne yönelik sorulan soruda öğretmenler birden fazla seçeneği işaretleyebilmişlerdir. Buna bağlı olarak sorulara verilen yanıtlar çoklu yanıt olduğu için N sayısı örneklem hacmini geçmektedir.

Eğitim Türü	Frekans	%
Webinar / Web semineri	2059	23,5%
Çevrim içi - canlı etkileşimli eğitimler	2583	29,5%
İçerikleri bireysel olarak takip ettiğim asenkron (canlı olmayan) eğitimler	2256	25,8%
Hem canlı (senkron) hem de asenkron içeriklerin bir arada olduğu eğitim programları	1706	19,5%
Diğer (lütfen belirtin)	140	1,6%
Toplam (N)	8744	100
* N sayısı örneklem hacmini geçmektedir.		

Tablo 1: Öğretmenlerin Katılmış Oldukları Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Türü

Öğretmenlerin Katıldığı Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Türü

Grafik 11: Öğretmenlerin Katıldığı Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitim Türü

Yukarıda verilen tabloda ve grafikte araştırmaya dâhil olan öğretmenlerin son bir yıl içinde katılmış oldukları mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin türlerine yönelik veriler yer almaktadır. Çevrim içi canlı etkileşimli eğitimlere katılım gösteren öğretmenlerin oranı %30'dur. Öğretmenlerin %26'sı eğitim içeriklerinin bireysel takip edildiği, asenkron eğitimlere katılım gösterirken, %24'ü webinar oturumlarından oluşan mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine katıldıklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %20'si ise hem canlı etkileşimli- senkron hem de asenkron oturumlardan oluşan mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine katılmışlardır.

2.3. Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Öğretmen Üzerindeki Etkisi

Araştırmada, öğretmenlere çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin öğretmen üzerindeki etkisini anlamak amacıyla Likert tipi bir soru yöneltilmiştir. Ölçek, 12 olumlu ve 6 olumsuz olmak üzere toplam 18 maddeden oluşan 5'li Likert tipindedir (1= "hiç katılmıyorum", 2= "katılmıyorum", 3= "ne katılıyorum ne katılmıyorum", 4= "katılıyorum", 5= "tamamen katılıyorum"). Ölçeğin alfa güvenirlik kat sayısı ⁴ 0.75 olarak ölçülmüştür. Araştırmaya katılan öğretmenlerin bu soruya verdikleri yanıtlara ilişkin istatistikler aşağıda verilen "Çevrim İçi Olarak Düzenlenen Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Sağladığı Avantajlar" ve "Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Yol Açtığı Güçlükler" başlıklı grafiklerde paylaşılmıştır.

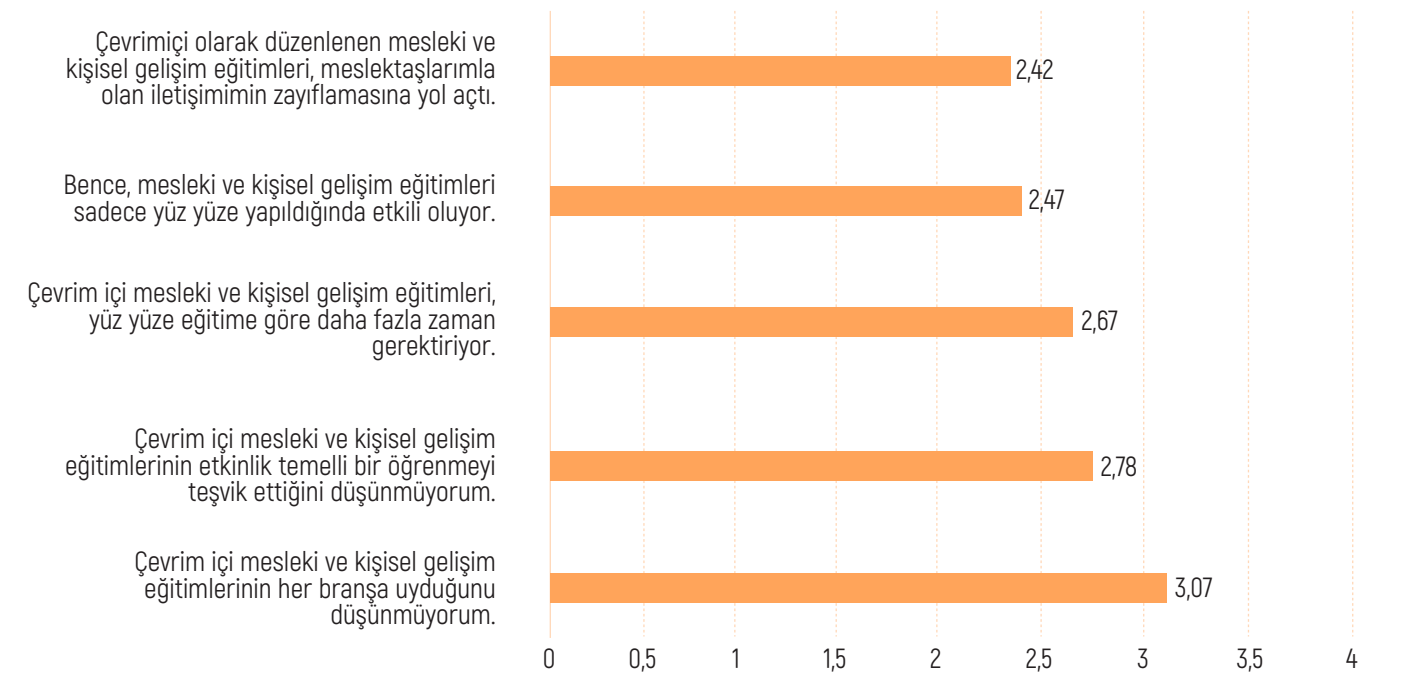
— Çevrim İçi Olarak Düzenlenen Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Sağladığı Avantajlar —

Grafik 12: Çevrim İçi Olarak Düzenlenen Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Sağladığı Avantajlar

Araştırmaya katılan öğretmenler, ölçekte yer alan olumlu ifadelerle genel olarak yüksek puanlar vererek çevrim içi olarak düzenlenen mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerini çeşitli açılardan faydalı bulduklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenler 5 üzerinden 4,15 puan vererek katıldıkları çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin öğrenmenin konuma bağlı sınırları ortadan kaldırdığını ifade etmişlerdir. Benzer şekilde, 4,14 puan vererek çevrim içi olarak düzenlenen mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin, zaman, ulaşım ve finansal açıdan yüz yüze yapılan eğitimlere göre daha ekonomik olduğunu belirtmişlerdir. Bu Likert tipi soruda yer alan olumsuz ifadelerle yönelik puanlamalar, çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin sağladığı avantajları doğrular niteliktedir. Örneğin, **"Çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimleri, meslektaşlarımla olan iletişimimin zayıflamasına yol açtı"** ifadesi 5 üzerinden 2,42 olarak puanlanmıştır. Benzer şekilde **"Bence, mesleki ve kişisel gelişim eğitimleri sadece yüz yüze yapıldığında etkili oluyor"** ifadesi 2,47 olarak puanlanmıştır. Bu Likert tipi ölçekte üzerinde durulması gereken husus, öğretmenlerin **"Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel eğitimlerinin her branşa uygun olduğunu düşünmüyorum"** ifadesine ilişkin değerlendirmeleridir. Bu madde, ölçekte yer alan diğer ifadelerle kıyasla görece daha yüksek bir puana sahiptir. Öğretmenlerin çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin branşlara uygunluğuna yönelik geri bildirimleri, öğretim tasarımı sürecinde göz önünde bulundurulmalıdır.

— Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Yol Açtığı Güçlükler —

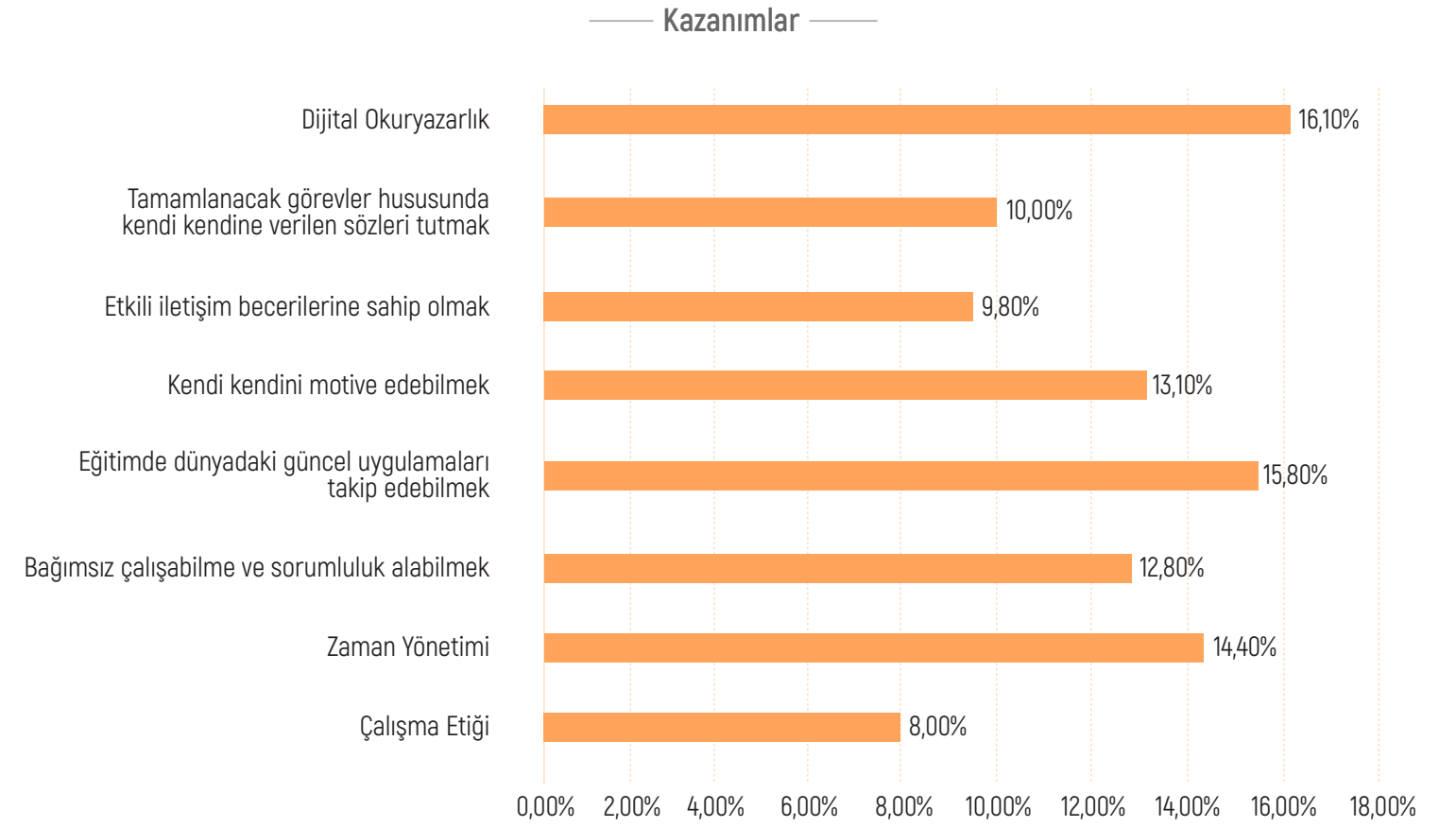

Grafik 13: Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Yol Açtığı Güçlükler

Araştırma kapsamında katılımcı öğretmenlere yöneltilen bu Likert tipi ölçeğin verileri ışığında genel olarak öğretmenlerin çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerini faydalı bulduklarını söylemek mümkündür. Öğretmenlere aynı zamanda katılmış oldukları çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimleri aracılığıyla edindikleri kazanımlara yönelik bir soru yöneltilmiştir. Katılımcıların birden fazla seçeneği işaretleyebildikleri çoklu yanıt formatında sorulan soruya dair istatistiksel veriler aşağıda sunulmuştur.

Kazanımlar	Frekans	%
Çalışma Etiği	1381	8%
Zaman Yönetimi	2496	14,4%
Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilmek	2216	12,8%
Eğitimde dünyadaki güncel uygulamaları takip edebilmek	2724	15,8%
Kendi kendini motive edebilmek	2269	13,1%
Etkili iletişim becerilerine sahip olmak	1691	9,8%
Tamamlanacak görevler hususunda kendi kendine verilen sözleri tutmak	1735	10%
Dijital Okuryazarlık	2775	16,1%
Toplam (N)	17287	100
* N sayısı örneklem hacmini geçmektedir.		

Tablo 2: Öğretmenlerin Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimleri Aracılığıyla Edindikleri Kazanımlar

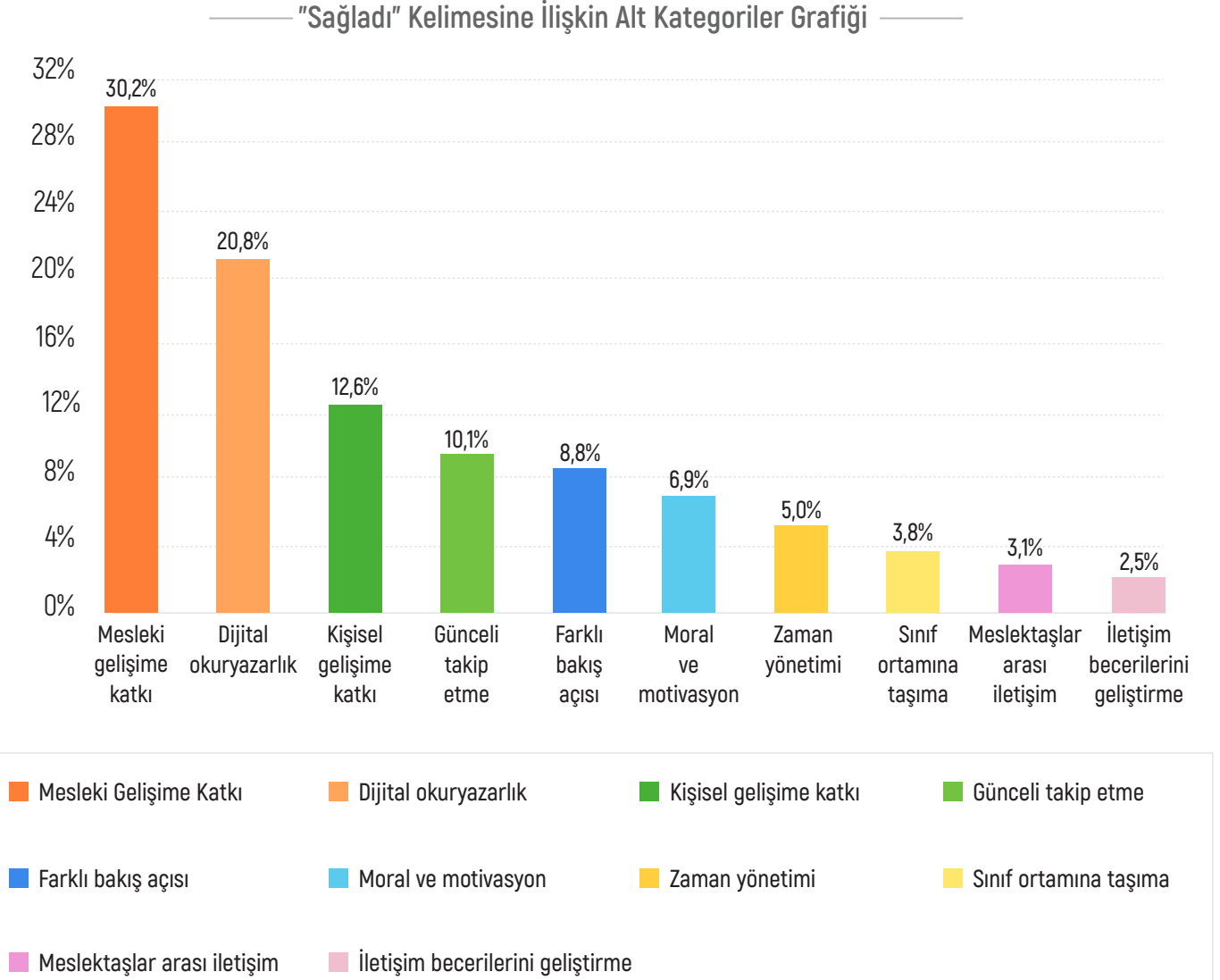

Grafik 14: Öğretmenlerin Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimleri Aracılığıyla Edindikleri Kazanımlar

Yukarıda yer alan tabloda ve grafikte katılımcı öğretmenlerin, çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimleri aracılığıyla edindikleri becerilere yönelik istatistiksel veriler yer almaktadır. Katılımcı öğretmenler, edindikleri kazanımlara yönelik sorulan bu soruda birden fazla seçeneği işaretleyebilmişlerdir. Dolayısıyla, sorulara verilen yanıtlar çoklu yanıt olduğu için N sayısı örneklem hacmini geçmektedir. Araştırmaya dâhil olan öğretmenlerin %16'sı Dijital Okuryazarlık ve Eğitimde Dünyadaki Güncel Uygulamaları Takip Edebilme; %14'ü Zaman Yönetimi; %13'ü Kendi Kendini Motive Edebilme ve Bağımsız Çalışabilme gibi yetkinliklere, katıldıkları çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimleri aracılığıyla sahip olduklarını ifade etmişlerdir.

Araştırmada, gerek çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine ilişkin olumlu ve olumsuz ifadelerin yer aldığı Likert tipi ölçeğe gerekse öğretmenlerin çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimleri aracılığıyla edindikleri kazanımlara ilişkin sorulara verilen yanıtlar birbirini tamamlar niteliktedir. Genel olarak katılımcı öğretmenler, çevrim içi olarak düzenlenen mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerini faydalı bulduklarını ifade etmişlerdir. Ancak, nicel araştırma tekniklerinin bir handikapı olan sosyal istenirlik⁵ bu araştırmada da göz önünde bulundurulmalıdır. Bu bağlamda, öğretmenlerin çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine ilişkin görüşlerini anlamak amacıyla öğretmenlere **“Son bir yılda katıldığınız ve etkili bulduğunuz bir mesleki ve kişisel gelişimi eğitimi düşündüğünüzde, bu eğitim hangi özellikleriyle verimli oldu?”** sorusu açık uçlu olarak yöneltilmiştir. Bu açık uçlu soruya verilen yanıtların analizinde nitel yazılım programı MAXQDA kullanılmıştır. MAXDicto modülünden faydalanılarak çevrim içi mesleki gelişim eğitiminin öğretmenler üzerindeki etkisine ilişkin anahtar kelimelerin hangileri olduğunu anlamak için ilk olarak kelime frekans analizleri yapılmıştır. Bu noktada doğrudan çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitiminin öğretmenler üzerindeki etkisine işaret eden **“Sağladı”** fiili tespit edilmiştir. Bu anahtar kelime üzerinde yapılan analizler sonrasında ise 10 adet kod çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin sağladığı katkılar olarak tespit edilmiştir. Bunlar, Grafik 15'te görüldüğü gibi **Farklı Bakış Açısı, Meslektaşlar Arası İletişim, Sınıf Ortamına Taşıma, Zaman Yönetimi, Moral ve Motivasyon, Günceli Takip Etme, Kişisel Gelişime Katkı, İletişim Becerilerini Geliştirme, Mesleki Gelişime Katkı ve Dijital Okuryazarlıktır.** Grafikte yer alan yer alan değerler, bu kodlara ilişkin frekansların yüzdelik dağılımını göstermektedir.

⁵ Sosyal istenirlik, bazı katılımcıların bir soruyu toplumsal değer yargıları içerisinde uygun buldukları bir şekilde yanıtlama eğilimidir.

Grafik 15: “Sağladı” Kelimesine Ait Kodların Frekans Dağılım Grafiği

Grafik 15 incelendiğinde “sağladı” anahtar kelimesi üzerinden yapılan analizler doğrultusunda çevrim içi olarak düzenlenen mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin öğretmenlere hem profesyonel hem de bireysel yaşamlarına dair katkılar sunduğunu söylemek mümkündür. Yukarıda frekans dağılımı verilen kodlar, **Mesleki Gelişim** ve **Kişisel Gelişim** olmak üzere iki farklı kategori altında ve **Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Öğretmen Üzerindeki Olumlu Etkisi** teması etrafında toplanabilir.

Aşağıda yer alan tabloda, her iki kategoriye ait kodlar ve bu kodlara ilişkin katılımcı ifadeleri yer almaktadır.

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı İfadeleri
Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Öğretmen Üzerindeki Olumlu Etkisi	Mesleki Gelişim Üzerindeki Etkisi	Günceli Takip Etme	"Yeni uygulamalardan ve programlardan haberdar olmamı sağladı, derslere nasıl entegre edeceğimi, iletişim becerisi kazanmamı sağlayarak öz güven artırıcı oldu."
		Sınıf Ortamına Taşıma	"En son katıldığım çevrimiçi eğitim ders içinde yapılabilecek uygulamaların çevrimiçi öğrencilerle de nasıl yapılabileceğini deneyimlememi sağladı."
		Dijital Okuryazarlık	"Yer ve zaman engelini ortadan kaldırarak, dijital yetkinlikle birlikte meslek hayatımda kullanabileceğim beceriler geliştirmemi sağladı."
		Meslektaşlar Arası İletişim	"Aynı branştan meslektaşlarımla iletişim halinde olmamı sağladı."
		Farklı Bakış Açısı	"Farklı bakış açıları edindim ve çok yönlü düşünmemi katkı sağladı, mesleki sorumluluk farkındalığımı artırdı, mesleki tükenmişlik adına olumlu katkısı olduğunu düşünüyorum, mesleki aidiyetimi pekiştirdiğini söyleyebilirim ve son olarak zaman ve mekân sınırlaması olmadan mesleki gelişimime katkı sağlamama olanak sundu."
	Kişisel Gelişim Üzerindeki Etkisi	Moral ve Motivasyon	"Motivasyonumu artırdı, gelişmeleri takip etme imkânı ve zamandan tasarrufu sağladı." "Hastalık nedeniyle eğitimlere yüz yüze katılmada çekimser davranıyordum ama çevrimiçi eğitimler bu süreçte bile kendimizi geliştirmemizi sağladı."
		İletişim Becerileri	"İletişim becerileri ile ilgili bir eğitime katıldığım için, iletişim kurarken yaptığım hataların bir kısmını fark etmemi sağladı ve bunları değiştirebileceğimi gösterdi. Ayrıca çevrim içi eğitime karşı olan ön yargımı bir nebze kırmamı sağladı."
		Zaman Yönetimi	"Disiplinler arası etkileşimi sağladı zaman yönetimi konusunda faydalı oldu." "Uzaktan eğitim artık günümüzün bir gerçeği ve de bunu en doğru şekilde planlamak ve uygulamak zamanı etkili kullanmak ve masraf açısından büyük kolaylık sağladı. Gönüllü katılımcılar olması ve de bu durumu bir taahhüt olarak istenmesi önemli."

Tablo 3: Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Öğretmen Üzerindeki Etkisi I

Araştırmada, çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin öğretmen üzerindeki kayda değer olumlu etkisi- nin yanı sıra öğretmenlerin, ekran karşısında geçen sürenin uzamasına bağlı olarak mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin çevrim içi düzenlenmesinden negatif olarak etkilendiklerine yönelik bulgular da mevcuttur. MAXDicto modülünün Kelime Kombinasyonları işlevinden faydalanılarak **"Son bir yılda katıldığınız ve etkili bulduğunuz bir mesleki ve kişisel gelişimi eğitimi düşündüğünüzde, bu eğitim hangi özellikleriyle verimli oldu?"** sorusuna verilen yanıtlar üzerinde yapılan sözcük analizinde oldukça düşük bir frekansa (36) sahip olan **"verimli olmadı"** cümlesi etrafında kümelenen ifadelerin çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin öğretmenler üzerindeki olumsuz etkilerine işaret ettiği saptanmıştır. Bu cümle etrafında kümelenen katılımcı ifadelerine bakıldığında ise öğretmenler, ekran karşısında uzun süreler geçirmeye bağlı olarak odaklanma güçlüğü yaşadıklarını ve fiziksel olarak olumsuz etkilendiklerini ifade etmişlerdir. Bu noktada **Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Yol Açtığı Güçlükler** kategorisine ait kod Ekran Yorgunluğu olarak belirlenmiştir. Bu kategori ve koda ilişkin katılımcı ifadeleri aşağıdaki tabloda paylaşılmıştır. Bu araştırma bağlamında çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin öğretmenler üzerindeki olumsuz etkisi görece düşük olarak gözlemlenmiş olsa da teknolojiye meydana gelen eşi benzeri görülmemiş hızla gerçekleşen değişimlerin ve dönüşümlerin eğitim alanındaki yansımalarında bu değişim ve dönüşümlerin sağladığı faydaların yol açtığı risklerle birlikte düşünülmesi gerekmektedir. Özellikle bilgi ve iletişim teknolojileri alanında meydana gelen gelişmeler, mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerini kolay ulaşılabilir ve erişilebilir hale dönüştürerek öğretmenin mesleki ve kişisel gelişimi alanında köklü değişimlerle birlikte ekran yorgunluğu gibi yarattığı sorunları da beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla öğretim tasarımı eğitim süresi gibi hususlar göz önünde bulundurulmalıdır.

Kategori	Kod	Katılımcı İfadeleri
Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Yol Açtığı Güçlükler	Ekran Yorgunluğu	"Uzun süre ekran başında kalmak dikkati çok fazla dağıtıyor. Yüz yüze olduğunda daha samimi bir ortam varken çevrim içi daha ciddi oluyor." "Yetişkin için dikkat süresi en fazla 40 dakikadır, daha uzun eğitimler dikkati dağıtıyor ve ekrana fazla maruz kalmak yorucu oluyor. Eğitimci muhabbete döndüğü zaman benim kıymetli zamanımı harcamış gibi hissediyorum." "Cep telefonundan 1 saat, PC den 2 saati geçen eğitimler başta göz sağlığı olmak üzere el, kol, eklem, baş ağrısı ve omurga sağlığı gibi pek çok sağlık sorunu teşkil etmektedir. Uzun süreli eğitimlerde verim düşmektedir." "Dürüst olmak gerekirse, şu anda aklıma gelmiyor; demek ki, defterde, blogda ya da ekran alıntılarında kalmış. Dahası, bilgisayar ekranına bakası da gelmiyor insanın, bu yoğun süreçten sonra.[Göz ağrıları, gözlük numarasındaki artışlar, vb.)."

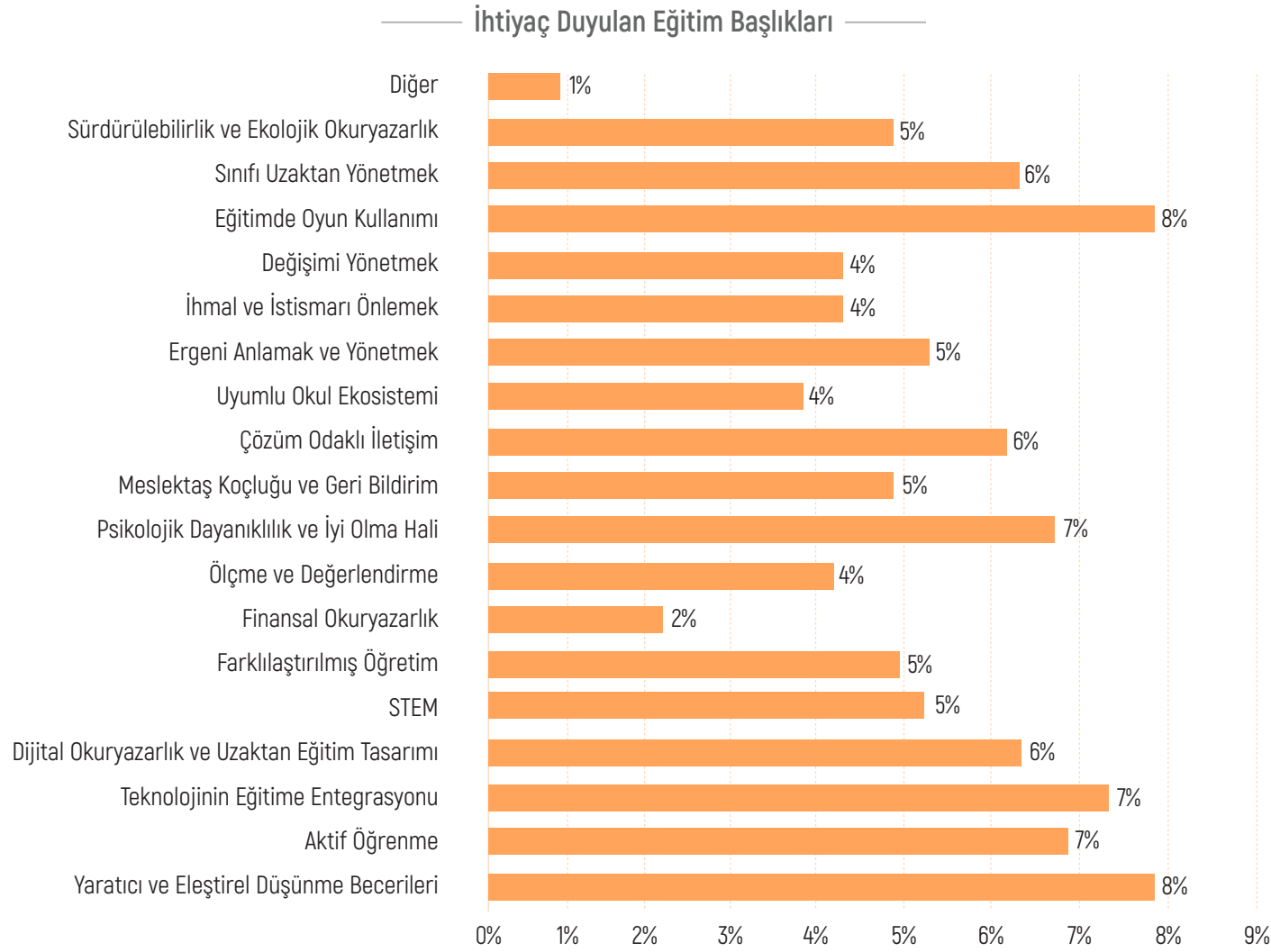
Tablo 4: Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim eğitimlerinin Öğretmen Üzerindeki Etkisi II

2.4. Çağı Yakalamak: Öğretmenlerin İhtiyaç Duydukları Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitim Başlıkları

Etkili bir eğitim ve öğrenme ortamı yaratmanın yolu çağın gereklerine uygun mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinden geçmektedir. Yaşadığımız çağda meydana gelen değişimler ve dönüşümlerden eğitim dünyası da kendine düşen payı almaktadır. Birçok toplumda okulların rolü ve işleyişi ve buna paralel olarak öğretmenlerden beklenenler de değişmektedir. Öğretmenlerden farklılaştırılmış eğitim metotlarını sınıf ortamına taşıyabilmeleri, bilgiyi daha etkin kullanmayı ve öğrenmede sürekliliği sağlamak amacıyla bilgi ve iletişim teknolojilerini etkin kullanabilmeleri, ebeveynleri okula daha fazla dâhil etmeleri beklenmektedir. Bu doğrultuda, araştırma kapsamında öğretmenlerin ihtiyaç duydukları eğitim başlıklarının neler olduğunu öğrenmek adına katılımcılara birden fazla seçeneği işaretleyebildikleri bir soru yöneltilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin hangi eğitim başlıklarına ihtiyaç duyduklarına ilişkin betimleyici veriler aşağıda sunulmuştur.

Eğitim Başlığı	Frekans	Oran [%]
Yaratıcı ve Eleştirel Düşünme Becerileri	2260	7,8
Aktif Öğrenme	1950	6,7
Teknolojinin Eğitime Entegrasyonu	2113	7,3
Dijital Okuryazarlık ve Uzaktan Eğitim Tasarımı	1857	6,4
STEM	1479	5,1
Farklılaştırılmış Öğretim	1444	5
Finansal Okuryazarlık	622	2,2
Ölçme ve Değerlendirme	1236	4,3
Psikolojik Dayanıklılık ve İyi Olma Hali	1881	6,5
Meslektaş Koçluğu ve Geri Bildirim	1354	4,7
Çözüm Odaklı İletişim	1807	6,2
Uyumlu Okul Ekosistemi	1111	3,8
Ergeni Anlamak ve Yönetmek	1499	5,2
İhmal ve İstismarı Önlemek	1253	4,3
Değişimi Yönetmek	1249	4,3
Eğitimde Oyun Kullanımı	2278	7,8
Sınıfı Uzaktan Yönetmek	1847	6,4
Sürdürülebilirlik ve Ekolojik Okuryazarlık	1417	4,9
Diğer	262	0,9
Toplam (N)	28919	100
* N sayısı örneklem hacmini geçmektedir.		

Tablo 5: Öğretmenlerin İhtiyaç Duydukları Mesleki ve Kişisel Eğitim Başlıkları

Grafik 16: Öğretmenlerin İhtiyaç Duydukları Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitim Başlıkları

Araştırmanın bulgularına göre 2278 defa işaretlenen **Eğitimde Oyun Kullanımı**, öğretmenlerin ihtiyaç duyduğu mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin başında gelmektedir. Katılımcı öğretmenlerin %7'sinin ihtiyaç duyduğu **Yaratıcı ve Eleştirel Düşünme Becerileri** 2260 defa işaretlenerek ikinci en yüksek frekansa sahip eğitim başlığı olmuştur. Bu oranı, 2113 ile Teknolojinin Eğitime Entegrasyonu eğitim başlığı takip etmektedir. **Farklılaştırılmış Öğretim** ve **STEM** %5 ile eş yüzdellik dağılıma sahip olan eğitim başlıklarıdır. **Çözüm Odaklı İletişim**, **Psikolojik Dayanıklılık ve İyi Olma Hali**, **Ergeni Anlamak ve Yönetmek** öğretmenlerin ihtiyaç duyduğu, araştırmada öne çıkan diğer eğitim başlıklarıdır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %1'i (262 kişi) yukarıda verilen eğitim başlıklarına ek olarak ihtiyaç duydukları eğitimleri sıralamışlardır. Bu eğitim konularının bazıları şunlardır:

- Kriz Yönetimi ve Disiplini
- Kaynaştırma Eğitimi
- Afet Yönetimi
- Yaratıcı Yazarlık
- Z Kuşağı ile Etkili İletişim, Eğitimde Mizah
- Kodlama, Mikro-denetleyici Programlama, Gömülü Yazılım
- Çocuklar için Felsefe
- Siber Zorbalık ve Teknoloji Bağımlılığından Korunma
- Orman Okulu ve Doğada Eğitim, Okul Dışı Öğrenme Ortamları
- Tarım Okuryazarlığı

Araştırmada, öğretmenlerin ihtiyaç duydukları mesleki ve kişisel gelişim eğitim başlıklarını, OECD Eğitim Göstergeleri (INES) projesinin bir bölümünü oluşturan TALIS Araştırması (Teaching and Learning International Survey) bulgularıyla birlikte ele almak, Türkiye'de öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişim eğitimleri hakkında oluşturulacak gelecek projeksiyonları açısından önem arz etmektedir. Örneğin TALIS'in 2018 yılı verilerine göre öğretmenlerin ihtiyaç duydukları eğitim başlıkları şu şekildedir (TEDMEM, 2019):

- Öğretim Programı Bilgisi
- Öğrenci Değerlendirme Uygulamaları
- Öğretilen Alanla İlgili Pedagojik Yeterlikler
- Öğretimle İlgili Bilgi ve İletişim Teknolojileri Becerileri
- Öğrenci Davranışları ve Sınıf Yönetimi
- Bireyselleştirilmiş Öğretim Yaklaşımları
- Özel Gereksinimli Öğrencilerin Eğitimi
- Öğretim Programları Arası Öğretim Yapma Becerileri
- Öğrenci Değerlendirmelerinin Analizi ve Kullanımı
- Çok Kültürlü ve/veya Çok Dilli Sınıflarda Öğretim
- Öğrenci Değerlendirmelerinin Analizi ve Kullanımı
- Okul Yönetimi ve İdaresi
- Farklı Kültürlerden ve/veya Ülkelerden İnsanlarla İletişim

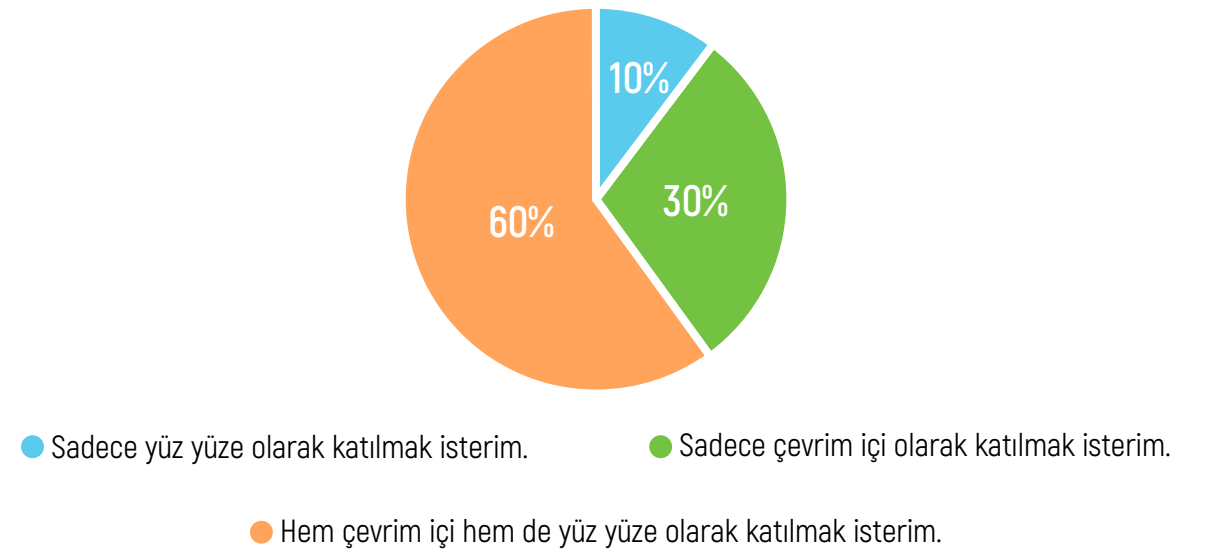
Yukarıda sıralanan eğitim başlıkları dikkate alındığında TALIS sonuçlarına göre ihtiyaç duyulan mesleki gelişim eğitimi başlıkları ile ÖRAV araştırma bulguları arasında bir paralellik söz konusudur. Nitekim ÖRAV araştırmasında yer alan ve öğretmenlerin ihtiyaç duydukları Teknolojinin Eğitime Entegrasyonu, Farklılaştırılmış Öğretim, Ölçme ve Değerlendirme gibi eğitim başlıklarının TALIS sonuçlarında yer alan Öğretimle İlgili Bilgi ve İletişim Teknolojileri Becerileri, Bireyselleştirilmiş Öğretim Yaklaşımları ve Öğrenci Değerlendirme Uygulamaları gibi eğitim başlıklarıyla benzer amaca hizmet ettiğini söylemek mümkündür. Ayrıca, Sürdürülebilirlik ve Ekolojik Okuryazarlık, Psikolojik Dayanıklılık ve İyi Olma Hali ve Dijital Okuryazarlık ve Uzaktan Eğitim Tasarımı gibi mesleki ve kişisel gelişim eğitimi başlıkları, küresel çapta yaşanan çevre ve iklim krizleri ve devam eden salgın süreciyle birlikte düşünüldüğünde bu başlıklar temel bir ihtiyaca cevap verecek niteliğe sahiptir. Nihai olarak, öğretmenlerin ihtiyaç duydukları mesleki ve kişisel gelişim eğitim başlıklarına ilişkin ÖRAV araştırma bulguları ile TALIS verilerinin benzerlik göstermesi bu eğitimlerin öğretmenin gelişiminde evrensel hedeflerin varlığına işaret etmektedir. Dolayısıyla mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin amaçları

- Öğretmenlerin eğitim dünyasındaki son gelişmeleri yakından takip etmelerini teşvik etmek,
- Uzmanlık alanları hakkındaki bilgilerini, becerilerini, tutumlarını ve yaklaşımlarını güncellemelerine yardımcı olmak,
- Müfredatta ve mesleki pratiklerde yapılan değişiklikleri sınıf ortamında uygulamalarına olanak tanımak,
- Eğitim alanındaki diğer meslek gruplarıyla iş birliği içinde olmalarını sağlamayı hedeflemek şeklinde sıralanabilir.

2.5. Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişim Tercihleri

Araştırmada öğretmenlere aynı zamanda ihtiyaç duydukları eğitim başlıklarına erişim tercihleri hususunda bir soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin ihtiyaç duydukları mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine erişim tercihlerine ilişkin veriler aşağıdaki grafikte sunulmuştur.

——— Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişim Tercihleri ———

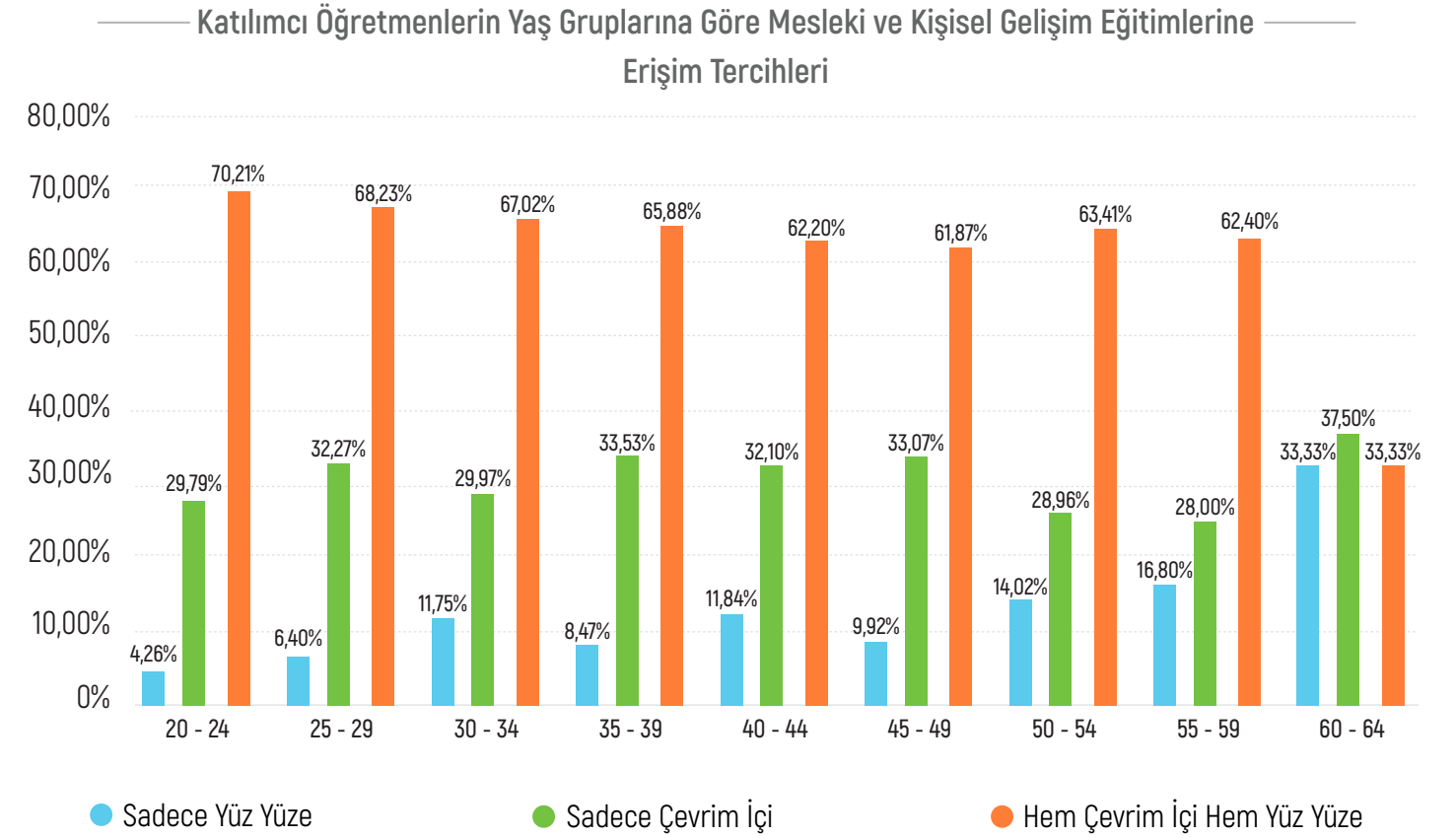

Grafik 17: Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişim Tercihleri

Yukarıda verilen grafikte, ÖRAV'ın Türkiye geneli yapmış olduğu araştırmanın sonuçlarına göre öğretmenlerin, ihtiyaç duydukları mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine erişim tercihlerine ilişkin veriler yer almaktadır. Öğretmenlerin %60'ı eğitimlere hem çevrim içi ve hem de yüz yüze katılmak istediklerini belirtmişlerdir. Eğitimlere, sadece yüz yüze katılmak isteyen öğretmenlerin oranı %10 iken sadece çevrim içi katılmak isteyen öğretmenlerin oranı ise %30'dur. Yukarıda verilen grafiğe ek olarak yaş, mesleki görev süresi, görev yapılan okul seviyesi ve yerleşim birimi türüne göre öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine erişim tercihlerini anlamak, ileride düzenlenecek olan mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin tasarlanma süreci açısından önem arz etmektedir.

2.5.1. Katılımcı Öğretmenlerin Yaş Gruplarına Göre Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişim Tercihleri

Araştırma sonuçlarına göre katılımcı öğretmenlerin büyük çoğunluğu mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine hem çevrim içi hem de yüz yüze olarak katılmayı tercih etmektedirler. Ancak, mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine erişim tercihlerinin yaş grubuna göre anlamlı farklılık arz ettiği gözlemlenmiştir. Araştırmaya katılan 20 - 24 yaş grubuna mensup öğretmenlerin %4'ü; 25 - 29 yaş grubuna mensup öğretmenlerin %6'sı; 30- 34 yaş grubuna mensup öğretmenlerin %12'si; 35- 39 yaş grubuna mensup öğretmenlerin ise %9'u mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine "Sadece Yüz Yüze" olarak katılmak istediklerini belirtmişlerdir. Eğitimlere sadece yüz yüze katılmayı tercih eden öğretmenlerin yaş grubuna göre dağılımında üzerinde durulması gereken nokta araştırmaya katılan 60 - 64 yaş grubuna mensup öğretmenlerin yanıtlarıdır. Bu yaş grubuna mensup katılımcıların erişim tercihlerine dair istatistiksel veriler birbirine çok yakındır. 60- 64 yaş grubuna mensup öğretmenlerin %33'ü eğitimlere sadece yüz yüze katılmayı tercih ettiklerini belirtirken, %38'i sadece çevrim içi olarak ve yine bu yaş grubuna mensup öğretmenlerin %33'ü hem çevrim içi hem de yüz yüze olarak katılmayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Sadece çevrim içi erişimi tercih eden öğretmenlerin büyük çoğunluğunun 60- 64 yaş grubuna mensup olması, dijital okuryazarlık ve internet teknolojilerine erişim ile yaş arasındaki bağlantıyı akıllara getirmektedir. Raporun ilk bölümlerinde demografik bilgilere ilişkin analizlerde de ifade edildiği üzere Türkiye'de 55- 74 yaş grubuna mensup bireylerin internet teknolojilerine erişimi diğer ülkelere kıyasla daha düşüktür. Dolayısıyla dijital teknolojinin eğitime entegrasyonunu içeren mesleki ve kişisel gelişim eğitim programları tasarlanırken internet kullanımı ve yaş faktörü göz önünde bulundurulmalıdır. Mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine erişim tercihlerine dair araştırma bulgularında dikkate değer bir diğer nokta ise "Sadece Çevrim İçi" ve "Hem Çevrim içi Hem de Yüz Yüze" erişim tercihlerinin yaş grubuna göre dağılımının benzer bir örüntü göstermesidir. Örneğin, 25 - 29 yaş grubuna mensup katılımcıların %32'si ve 45 - 49 yaş grubuna mensup öğretmenlerin ise %33'ü mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine sadece çevrim içi olarak katılmak istediklerini ifade etmişlerdir. Benzer şekilde 25 - 29 yaş grubuna mensup öğretmenlerin %68'i ve 35 - 39 yaş grubuna mensup katılımcı öğretmenlerin %66'sı eğitimlere hem çevrim içi hem de yüz yüze olarak katılmayı tercih ettikleri saptanmıştır. Katılımcı öğretmenlerin yaş gruplarına göre mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine erişim tercihlerine ilişkin veriler aşağıdaki grafikte paylaşılmıştır.

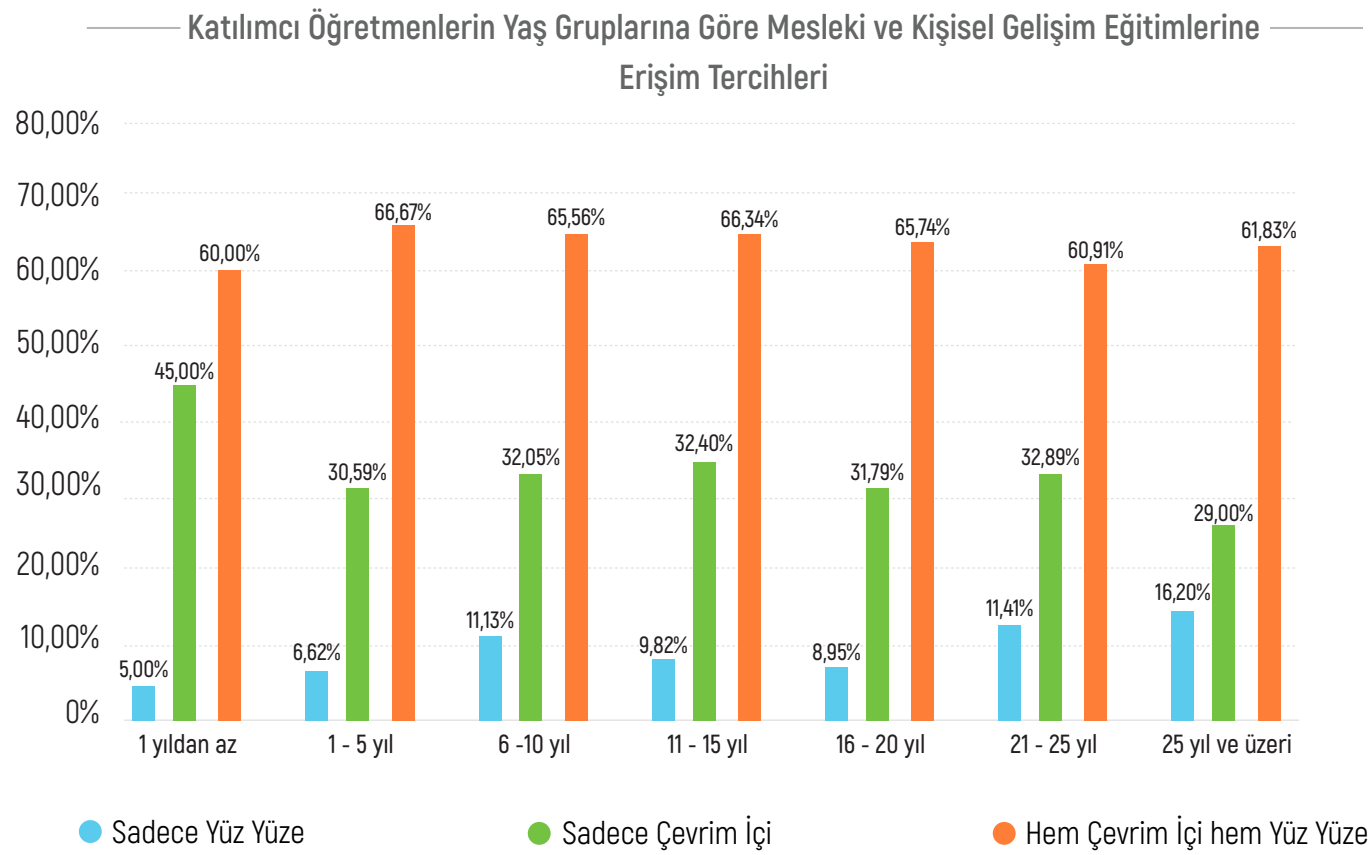

Grafik 18: Katılımcı Öğretmenlerin Yaş Gruplarına Göre Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişim Tercihleri

2.5.2. Katılımcı Öğretmenlerin Mesleki Görev Süresine Göre Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişim Tercihleri

Mesleki ve kişisel gelişim erişim tercihleri üzerinde etki eden bir diğer değişken ise mesleki görev süresidir. Araştırma bulgularına dayanarak mesleki deneyim arttıkça eğitimlere sadece yüz yüze katılmak isteyen öğretmenlerin oranı anlamlı bir artış göstermektedir. Örneğin 1 yıldan daha az deneyime sahip katılımcıların %5'i ve 25 yıl ve üzeri mesleki deneyime sahip öğretmenlerin %16'sı mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine sadece yüz yüze katılmayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Yaş değişkeninde olduğu gibi mesleki görev süresinden bağımsız olarak öğretmenlerin büyük çoğunluğu mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine hem çevrim içi hem de yüz yüze olarak katılmayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Mesleki deneyimin erişim tercihleri üzerindeki etkisi konusunda üzerinde durulması gereken bir diğer husus ise eğitimlere sadece çevrim içi olarak katılmayı tercih eden öğretmenlerin oranıdır. Araştırma bulgularına göre mesleki deneyim arttıkça eğitimlere sadece çevrim içi olarak katılmak isteyen katılımcı oranı azalmaktadır.

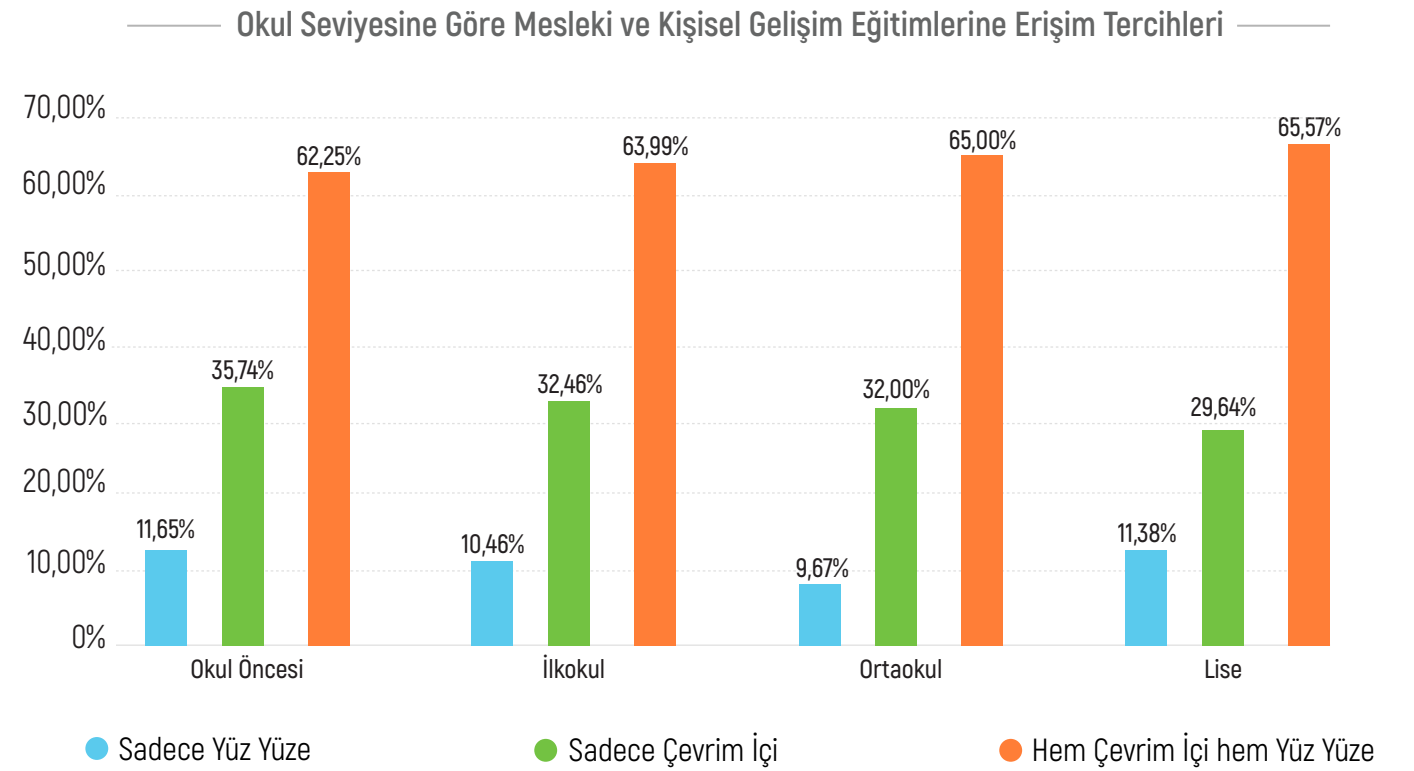
1 yıldan daha az deneyime sahip öğretmenlerin %45 'i eğitimlere sadece çevrim içi olarak katılmayı tercih ederken, bu oran mesleki deneyim arttıkça dalgalı bir şekilde azalma göstermiştir ve nitekim 25 yıl ve üzeri deneyime sahip öğretmenlerin %29'u çevrim içi olarak katılmayı tercih etmişlerdir. Bu noktada özellikle 1 yıldan daha az deneyime sahip olan öğretmenlerin mesleki uygulama faaliyetlerine büyük ölçüde uzaktan eğitim sürecinde başlamalarının erişim tercihlerinin çevrim içi yönünde olması üzerinde etkili olduğunu söylemek mümkündür. Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki görev süresine göre mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine erişim tercihlerine ilişkin veriler aşağıdaki grafikte paylaşılmıştır.

Grafik 19: Mesleki Görev Süresine Göre Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişim Tercihleri

2.5.3. Görev Yapılan Okul Seviyesine Göre Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişim Tercihleri

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine erişim tercihleri, öğretmenlerin görev yaptığı okul seviyesine göre analiz edildiğinde erişim tercihlerinin okul seviyesinden bağımsız olarak benzer bir dağılım gösterdiği saptanmıştır. Örneğin okul öncesi düzeyinde görev yapan öğretmenlerin %12'si ve lise düzeyinde görev yapan öğretmenlerin %11'i mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine sadece yüz yüze katılmayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Eğitimlere sadece yüz yüze katılmayı tercih eden ilkökul ve ortaokul düzeyinde görev yapan öğretmenlerin oranı birbirine eşittir ve %10 olarak ölçülmüştür. Mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine sadece çevrim içi katılmayı tercih eden öğretmenlerin oranları arasında da bir benzerlik söz konusudur. İlkokul düzeyinde ve ortaokul düzeyinde görev yapan, eğitimlere sadece çevrim içi katılmayı tercih eden öğretmenlerin oranı %32, okul öncesi düzeyde görev yapan öğretmenlerin oranı ise %36 olarak ölçülmüştür. Yaş ve mesleki deneyim değişkenlerinde olduğu gibi görev yapılan okul düzeyine göre dağılımda da öğretmenlerin büyük çoğunluğunun mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine hem de yüz yüze katılmayı tercih ettikleri saptanmıştır. Öğretmenlerin görev yaptığı okul seviyesine göre mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine erişim tercihlerine yönelik istatistiksel veriler aşağıdaki grafikte paylaşılmıştır.

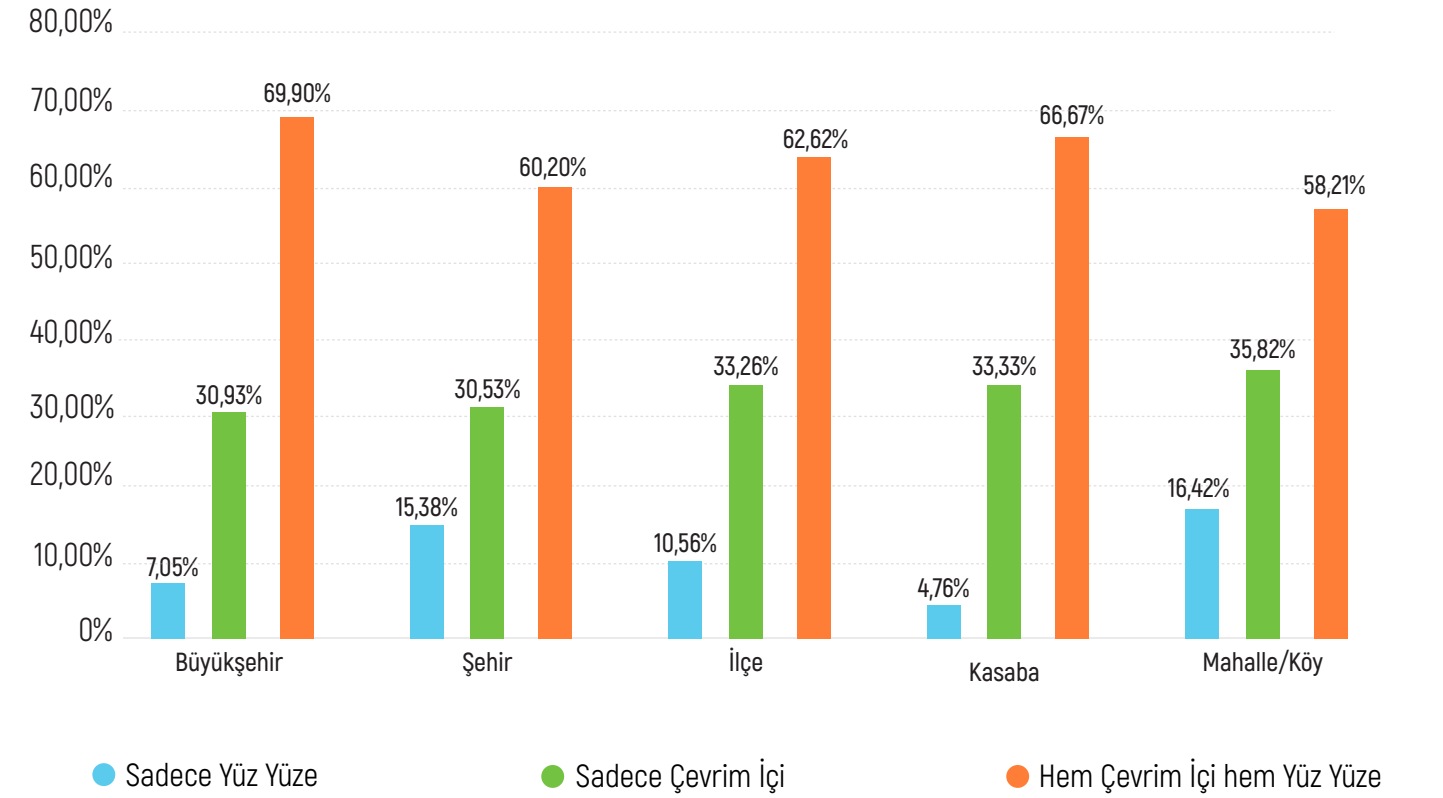

Grafik 20: Görev Yapılan Okul Seviyesine Göre Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişim Tercihleri

2.5.4. Yaşanılan Yerleşim Birimi Türüne Göre Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişim Tercihleri

Araştırmada, öğretmenlerin görev yaşadıkları yerleşim birimi türünün mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine erişim tercihleri üzerinde bir etkisi olup olmadığını öğrenmek amacıyla katılımcı öğretmenlerin yaşadıkları yerleşim birimi türüne ilişkin veriler, mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine erişim tercihlerine ait veriler ile karşılaştırılmalı olarak analiz edilmiştir. Araştırma bulgularından yola çıkarak kentte yaşayan öğretmenler ile kırsal bölgelerde yaşayan öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine erişim tercihleri arasında keskin sınırlarla çizilmiş bir farkın olduğunu söylemek güçtür. Örneğin, büyükşehirde yaşayan öğretmenlerin %7'si, görece daha küçük bir yerleşim birimi olan kasabada yaşayan öğretmenlerin ise %5'i; şehirde yaşayan öğretmenlerin %15'i ve mahalle ya da köy gibi daha küçük yerleşim biriminde yaşayan öğretmenlerin ise %16'sı mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine sadece yüz yüze katılmayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Buna ek olarak, eğitimlere sadece çevrim içi katılmayı tercih edenlerin oranı, tüm yerleşim birimlerinde benzer bir dağılım gösterse de mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine yalnızca çevrim içi olarak katılmayı tercih eden öğretmenler arasında en yüksek oran %35 ile mahalle ya da köyde yaşayan öğretmenlerden oluşmaktadır. Bu oran, çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin sağladığı katkılara ilişkin Likert tipi soruya verilen yanıtlar ile birlikte düşünüldüğünde **"Bence, mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine çevrim içi ulaşma seçeneği, öğrenmenin konumuna bağlı sınırlarını ortadan kaldırıyor"** maddesine verilen puanlamayı doğrular nitelikte olduğunu söylemek mümkündür. Son olarak, tıpkı yaş ve mesleki görev süresi ve görev yapılan okul seviyesi değişkenlerinde olduğu gibi yaşanılan yerleşim birimi türünden bağımsız olarak araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine hem çevrim içi hem de yüz yüze olarak katılmayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Yaşanılan Yerin Nüfus Türüne Göre Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişim Tercihleri

Grafik 21: Yaşanılan Yerleşim Birimi Türüne Göre Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişim Tercihleri

3. ÖĞRETMENİN MESLEKİ VE KİŞİSEL GELİŞİMİNİN GELECEĞİ: BEKLENTİLER VE TALEPLER

Raporun bu bölümünde, öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine ilişkin talep ve beklentilere yönelik analizler yer almaktadır. Öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine yönelik talep ve beklentilerini anlamak, ileride düzenlenecek eğitimlerin tasarım ve planlama sürecinde öğretmenin sesinin olmasına imkân tanımakla birlikte mesleki ve kişisel gelişim eğitim tasarımı süreçlerine de rehber olma niteliğine sahiptir. Öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine yönelik talep ve beklentilerine yönelik analizler, katılımcılara yöneltilen üç açık uçlu soruya verilen yanıtlar üzerinden gerçekleştirilmiştir.

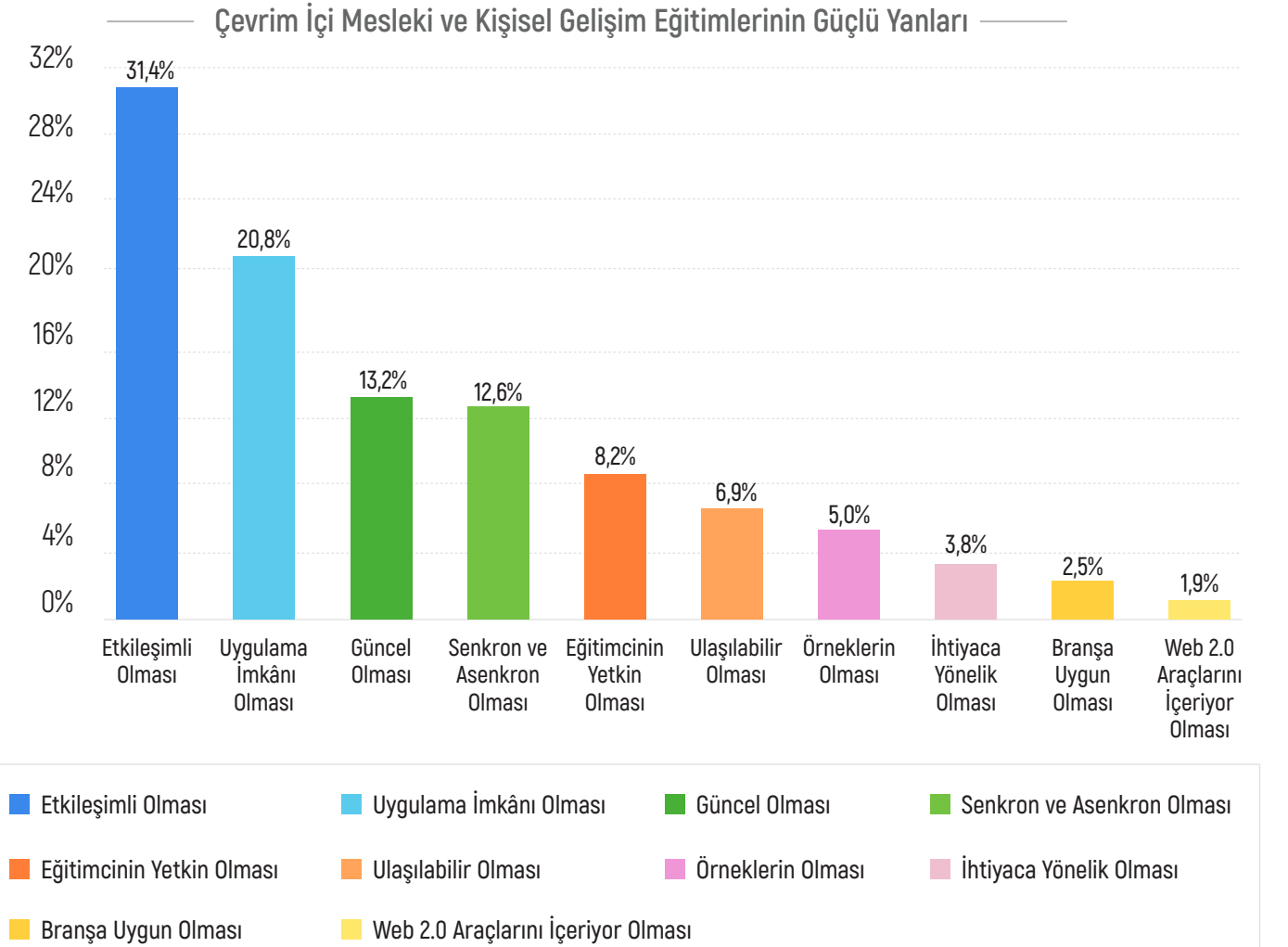
Öğretmenlere yöneltilen açık uçlu sorular aşağıdaki gibidir:

1. Son bir yılda katıldığınız ve etkili bulduğunuz bir mesleki ve kişisel gelişim eğitimi düşünüldüğünde, bu eğitim hangi özellikleriyle verimli oldu?
2. Çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimleri tasarlayan uzmanlara önerileriniz tavsiyeleriniz nelerdir?
2. Son olarak tüm bu soruların dışında, çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine dair bilmemizin iyi olacağını düşündüğünüz, paylaşmak istediğiniz başka bir şey varsa lütfen yazın.

3.1. Öğretmenin Gözünden Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimleri

Araştırmaya dâhil olan öğretmenlere, katıldıkları çevrim içi olarak düzenlenmiş mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerini hangi yönü/yönleriyle verimli bulduklarına ilişkin bir açık uçlu soru yöneltilmiştir. MAXQDA üzerinde MAXDicto modülü kullanılarak yapılan sözcük frekansı analizinde “**Olması**” ifadesi 654 gibi yüksek bir frekansa sahiptir. Bu ifadenin geçtiği cümleler tek tek incelediğinde ise genel olarak çevrim içi düzenlenen mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin güçlü yanlarına işaret ettiği saptanmıştır. Dolayısıyla “**Olması**” anahtar kelimesi etrafında oluşturulan kodlar ve kategoriler **Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Güçlü Yönleri** teması altında toplanmıştır.

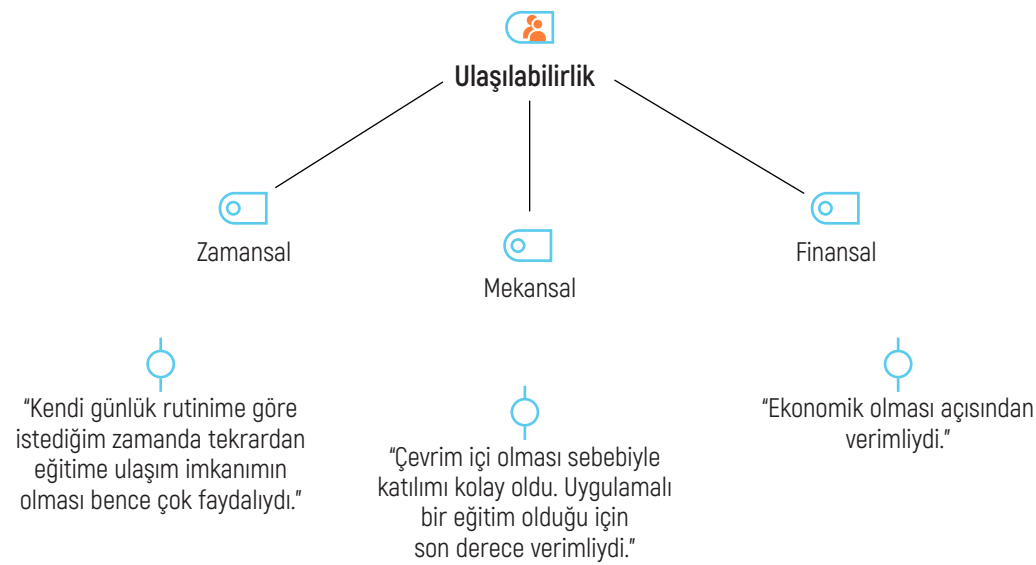
Aşağıdaki grafikte, bu anahtar kelime üzerinden yapılan analizlerden oluşturulan kodlara ilişkin nitel verilerin incelenmiştir hali paylaşılmıştır.

Grafik 22: Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Güçlü Yönlerine İlişkin Kodların Frekans Dağılım Grafiği

Grafik 21 incelendiğinde görülmektedir ki, çevrim içi mesleki ve gelişim eğitimlerinin **Etkileşimli Olması** niteliğini içeren ifadeler, çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin güçlü yanlarına işaret eden yanıtların %31'ini oluşturmaktadır. Bunu takip eden **Uygulama İmkânı Olması** ifadesi ise “**olması**” anahtar kelimesinin içerdiği yanıtların %21'ini oluşturmaktadır. Bu oranları, **Güncel Olması, Senkron ve Asenkron Olması, Eğitiminin Yetkin Olması Ulaşılabilir Olması, Örneklerin Olması, İhtiyaca Yönelik Olması, Branşa Uygun Olması, Web 2,0 Araçlarını İçeriyor Olması** kodlarına ait yüzdelik dağılımlar takip etmektedir. Bu kodlar üzerinden yapılan analizlerde üzerinde durulması gereken husus, katılımcı öğretmenlerin çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerini “Ulaşılabilir Olması” yönüyle olumlu bulmalarının çok boyutlu olmasıdır.

Şekil 1’de ifade edildiği gibi katılımcı öğretmenler, çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerini öğrenmenin konuma bağlı sınırlarını ortadan kaldırması sebebiyle mekânsal; özellikle asenkron eğitimlerin bireylerin gündelik rutinlerine göre istenilen zamanda alınması sebebiyle zamansal; katıldıkları çoğu çevrim içi eğitimin ücretsiz olması sebebiyle finansal olarak ulaşılabilir olduğunu ifade etmişlerdir.

Şekil 1: Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Ulaşılabilirliğine İlişkin Kavram Haritası

Grafik 21’de frekans dağılımı verilen, öğretmenlerin çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin güçlü yanlarına ilişkin görüşlerini içeren kodlar **Öğretim Tasarımı**, **Eğitim İçeriği** ve **Uzman Eğitimcinin Varlığı** olmak üzere 3 kategori altında toplanmıştır. Bu bağlamda **Senkron Olması**, **Etkileşimli Olması**, **Web 2.0 Araçlarını İçeriyor Olması**, **Uygulama İmkânı Olması** ve **Ulaşılabilir Olması**, öğretmenlerin çevrim içi düzenlenen mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine yönelik gereksinimlerine ve onların işlevsel öğrenme sistemlerini geliştirme işaret ettiği için bu kodlar **Öğretim Tasarımı** kategorisi altında sınıflandırılmıştır. **Örneklerin Olması**, **İhtiyaca Yönelik Olması**, **Güncel Olması**, **Branşa Uygun Olması** doğrudan çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin barındırdığı öğelerin bütününe ve bu eğitimlerin taşıdığı öze işaret ettiği için bu kodlar ise **Eğitim İçeriği** kategorisi altında toplanmıştır. Son olarak, Eğitimcinin Yetkin Olması doğrudan mesleki ve kişisel gelişim eğitimleri veren eğitimcilerin taşıdıkları nitelik ile ilişkili olduğu için bu kod Uzman Eğitimcinin Varlığı kategorisi altında incelenmiştir.

Kod, kategori ve temaya ilişkin tablo aşağıda paylaşılmıştır.

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı İfadeleri
Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Güçlü Yönleri	Öğretim Tasarımı	Senkron ve Asenkron Olması	"Asenkron ve senkron çalışmaların dengeli olması. Senkron çalışmaların sürelerinin iyi ayarlanmış olması." "Asenkron senkron bir arada olması sınav ve değerlendirme içermesi ve kısa basit öz anlaşılabilir olması." "Senkron ve asenkron içerik olması kişinin kendi öğrenme hızına olanak tanınması aynı zamanda diğer kişilerle etkileşime geçmesi açısından verimli oldu."
		Etkileşimli Olması	"Etkileşimli olması ve konunun uzmanlarınca verilmesi." "Karşılıklı etkileşimin olması ve grup çalışması şeklinde yapıldığı için." "Etkileşimli olması, geri bildirim verilmesi."
		Web 2.0 Araçlarını İçeriyor Olması	"Bol öğrenmeli olması, Web2.0 araçlarının çok kullanılması, senkron ve asenkron içeriklerin güzel yerleştirilmesi." "Web 2,0 araçlarının kullanımı ile ilgili olması ve eğitim verirken kullanılabilir olması."
		Uygulama İmkânı Olması	Uygulama imkânı olması, uygulama için yeterli zaman olması." "Motivasyon içeriği olması, bilimsel verilerin paylaşıyor olması, uygulama imkânı sağlaması, beni zorlayarak gelişmeye katkı sunması."
		Ulaşılabilir Olması	Uygulama içeriklerinin olması. Günün her saatinde ulaşılabilir ve uygulanabilir olması. Eğitim veren bireylerin Türkçe yi etkin ve anlaşılır bir şekilde kullanması." "Katılımcı sayısının çok olması, zaman ve ulaşım probleminin olmaması eğitimin verimini arttırdı."
	Eğitim İçeriği	Örneklerin Olması	"Örneklerin güncel olması ve yakın çevreden verilmesi." "Vaka örneklerinin fazla olması Etkili bir iletişim dili." Uygulama örnekleri olması ve hem senkron hem asenkron içerik olması."
		İhtiyaca Yönelik Olması	"Olağanüstü durumlarda yaşanan duygusal değişimlere hitap etmesi ve baş etme yöntemlerine yönelik olması." "EBA üzerinden takip ettiğim "Türkçenin Kullanımı ve Diksiyon" eğitimi, hem bu eğitimi veren Zafer Kiraz'ın ustalığı hem de her öğretmenin ihtiyacı olması nedeniyle mükemmeldi."
		Güncel Olması	"Alanında başarılı bir kişinin sunması, planlamasının iyi yapılmış olması, güncel olması, hep almayı istediğim bir konu olması, katılacak kişi sayısının yüksek tutulması katılmayı kolaylaştırdı; Örav e-Kampüs'te de etkileşimli içeriklerin olması etkin katılımı sağladı bu da önemli."

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı İfadeleri
Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Güçlü Yönleri	Eğitim İçeriği	Branşa Uygun Olması	"Branşım ile doğrudan ilgili olması dolayısıyla öğrendiklerimi dersime aktardım. Bu da ders işlenişini hem benim açımdan hem öğrenci açısından daha ilgi çekici hale getirdi."
		Eğitiminin Yetkin Olması	"Eğitim veren kişilerin alanında uzman olması ve anlatıcının sıkıcı olmaması." "Katılımcıyı aktif kılan ve gerçekten alana hâkim bir uzman olması." "Uzman kişilerce verilmesi kaliteli ve etkili olması açısından verimliydi."

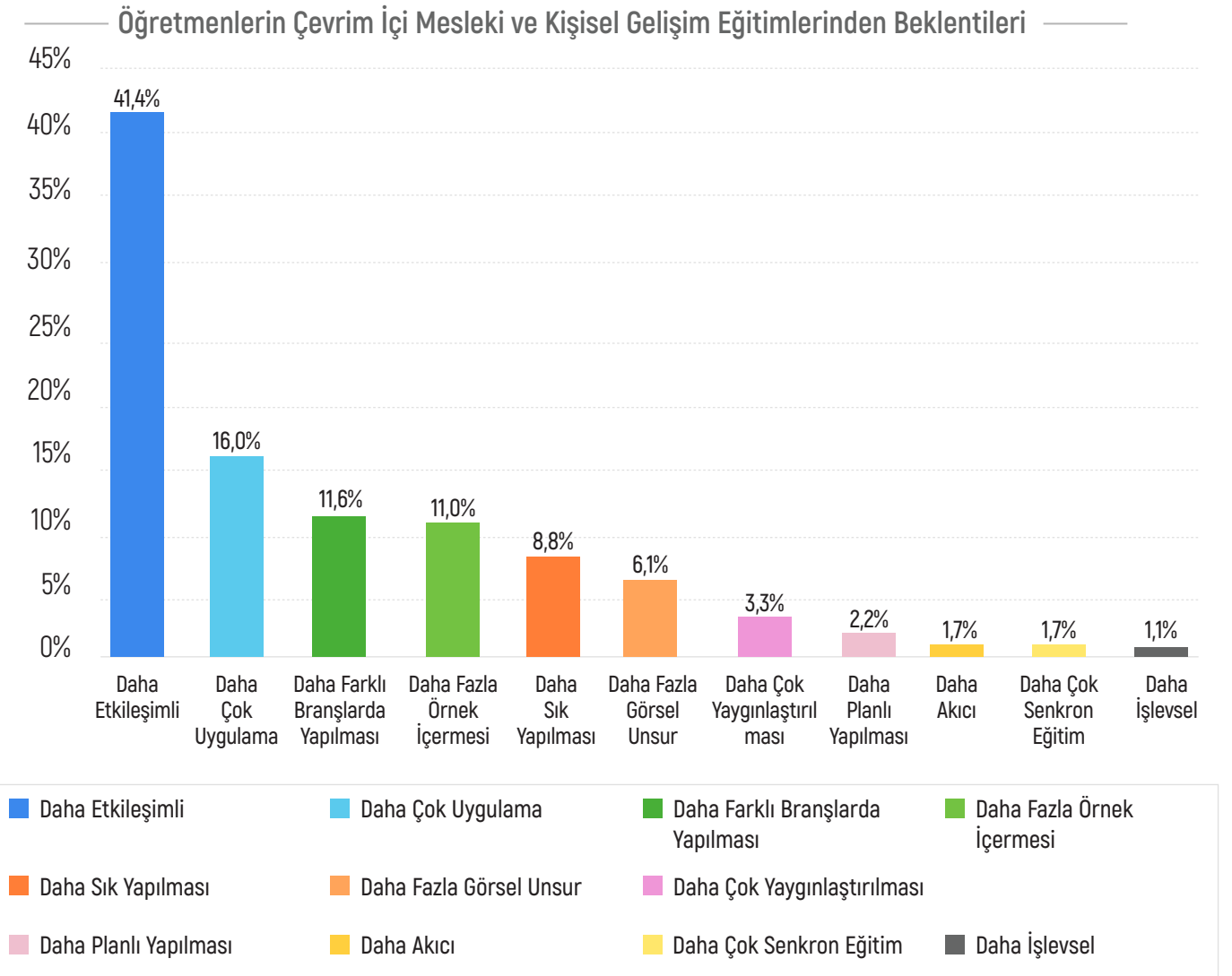
Tablo 6: Öğretmenlerin Gözünden Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinin Güçlü Yönleri

3.2. Öğretmenlerin Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerinden Beklentileri

Araştırmaya dâhil olan öğretmenlere, çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinden beklentilerinin neler olduğuna ve genel olarak çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimleri hakkındaki görüşlerine ilişkin yöneltilen açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlar, ilk olarak MAXQDA yazılım programı üzerinden MAXDicto modülü kullanılarak sözcük frekansı analiz edilmiştir. Yapılan kelime analizinde, öğretmenlerin çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine dair talep ve beklentilerinin yüksek frekansa sahip **"Daha"** sözcüğü etrafında kümelendiği tespit edilmiştir.

Katılımcı öğretmenlerin çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinden beklentilerinin neler olduğunu açıklamaya yardımcı olan **"Daha"** anahtar kelimesi altında 11 kod belirlenmiştir. Bunlar, **"Daha Fazla Etkileşim"**, **"Daha Çok Uygulama"**, **"Daha Farklı Branşlarda Yapılması"**, **"Daha Fazla Örnek İçermesi"**, **"Daha Sık Yapılması"**, **"Daha Fazla Görsel Unsur"**, **"Daha Çok Yaygınlaştırılması"**, **"Daha Planlı Yapılması"**, **"Daha Akıcı"**, **"Daha Çok Senkron Eğitim"** ve **"Daha İşlevsel"** olarak sınıflandırılmıştır.

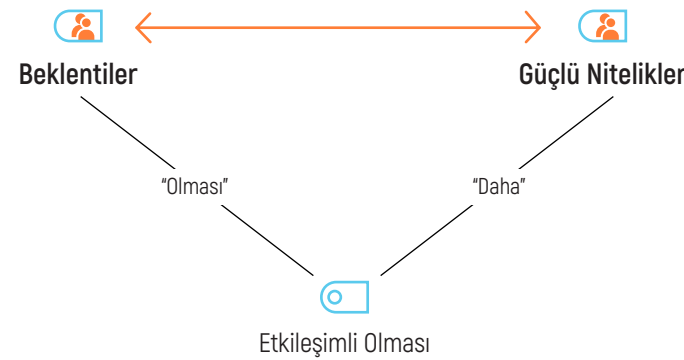
Aşağıda verilen grafikte bu kodların frekanslarına ait yüzdelik dağılım yer almaktadır.

Grafik 23: Beklentilere Yönelik Kodların Frekans Dağılımı

Yukarıdaki grafikte her iki açık uçlu soruya verilen yanıtların sözcük frekansından hareketle oluşturulan kodlara ait yüzdelik dağılım yer almaktadır. Buna göre, içinde daha anahtar kelimesi geçen ve katılımcı öğretmenlerin çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine ilişkin beklentilerini içeren yanıtların %41'ini Daha Etkileşimli Olması kodu oluşturmaktadır. Bu oranı, %16 ile Daha Çok Uygulama kodu almıştır. Daha Farklı Branşlarda Yapılması ve Daha Fazla Örnek İçermesi kodlarının frekanslarına ilişkin yüzdelik dağılımların birbirine yakın olduğu anlaşılmaktadır. Buradan yola çıkarak katılımcı öğretmenlerin çevrim içi mesleki ve

kişisel gelişim eğitimlerinin daha etkileşimli olacak şekilde uygulamaya dönük tasarlanması, eğitim içeriklerinde daha fazla örnek olması, daha geniş kesimlere hitap ediyor olması gibi beklentilerinin olduğunu söylemek mümkündür. Araştırmaya dâhil olan öğretmenlerin çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine ilişkin beklentilerinde üzerinde durulacak husus, eğitimlerin daha etkileşimli olmasıdır. Araştırmanın bulgularına göre öğretmenlerin, katıldıkları çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin etkileşimli olması, bu eğitimlerin en güçlü özelliği ile ileride tasarlanacak olan eğitimlerden beklentilerinin kesişim kümesini oluşturmaktadır. Daha Etkileşimli koduna ait ifadelerle bakıldığında ise öğretmenlerin hem fikir olduğu görüş eğitimlerin daha küçük gruplarla yapılmasının, daha etkileşimli bir öğrenme ortamı sağlayacağı yönündedir.

Şekil 2: Eğitimlerden Beklentiler ve Eğitimlerin Güçlü Yönleri Arasındaki İlişki

Daha anahtar kelimesi aracılığıyla oluşturulan kodlar, 3 farklı kategori altında sınıflandırılmıştır. Bu 3 kategoriyi kapsayan tema ise **Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Yönelik Beklentiler** olarak belirlenmiştir. Bu kategoriler şunlardır: **Öğretim Tasarımına Yönelik Beklentiler**, **Eğitim İçeriğine Yönelik Beklentiler**, **Planlama ve Organizasyona Yönelik Beklentiler**.

Aşağıda verilen tabloda beklentilere ait kategoriler, kodlar ve bu kodlara ilişkin katılımcı ifadeleri yer almaktadır.

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı İfadeleri
Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Yönelik Beklentiler	Öğretim Tasarımına Yönelik Beklentiler	Daha Fazla Etkileşim	"Daha etkileşimli olursa online eğitimlerde dikkat daha aktif oluyor." "Etkileşimin daha çok olması sağlanmalı. Katılımcıların sadece dinleyici olarak kalmaması."
		Daha Çok Uygulama	"Daha fazla uygulama içeriklerinin artırılması." "Konu sayısını kısaltıp uygulamaya daha fazla zaman ayıracak şekilde eğitimler düzenlenebilir."
		Daha Çok Senkron Eğitim	"Canlı (senkron) eğitimlere daha çok ağırlık verilmeli." "Sekron oturumların sayısı artırılabilir. Kavramsal bilgilere daha az yer verilerek, uygulamaya yönelik (günümüzde başarılı olmuş pratik ve çalışmalar) bilgilendirmeler çoğaltılabilir. "Öğrencilerin kendilerini keşif yolculuğunda, bir rehber olarak yapabileceklerimiz tartışılabilir. Daha dinamik ve interaktif öğrenme modeli oluşturulabilir."
	Eğitim İçeriğine Yönelik Beklentiler	Daha Fazla Örnek İçermesi	"Güncel ve etkili uygulama örneklerine daha fazla yer verilmesini tavsiye ederim." "Uygulanabilir ve uygulanmış yaşanmış örnek çeşitliliği olursa daha etkili olur."
		Daha Fazla Görsel Unsur	"Görsel ve işitsel dokümanların daha fazla kullanılması." "Daha çok görsele yer verebilirler."
		Daha Akıcı	Daha akıcı, kullanabileceğimiz güncel bilgiler olabilir." "Bazen konuyu uzatabiliyorlar. Daha akıcı olursa daha güzel olur."
		Daha İşlevsel	Eğitimleri moda akımlar üzerine kurgulamanın yanı sıra daha işlevsel konulara öğretmenler için hayat kurtaran uygulamalara yönelmeleri. Fark yaratırken bazen basit ama işlevselin daha değerli olduğunu unutmamalarını bekliyorum." "Eğitimlerin daha işlevsel olması gerektiğini düşünüyorum."
		Daha Farklı Branşlarda Yapılması	"Branşlara göre daha fazla seçenek olmalı." "Daha farklı branşlarda daha fazla içerik geliştirilebilir."
	Planlama ve Organizasyona Yönelik Beklentiler	Daha Çok Yaygınlaştırılması	"Daha çok yaygınlaştırılması. Duyuru ve reklamın daha iyi yapılması." "Daha fazla öğretmene ulaşarak ihtiyaçların doğru tespit edilmesi."
		Daha Planlı Yapılması	"Eğitim alanındaki çalışmaların daha da çeşitlendirilmesi ve daha organize, sıralı eğitimlerin zamana yayılarak biz öğretmenlere verilmesini çok daha olumlu karşılıyorum."

Tablo 7: Öğretmenlerin Çevrim İçi Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Yönelik Beklentileri

SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğretmenlik, içinde bulunduğumuz çağın koşullarına bağlı olarak hem profesyonel hem de bireysel anlamda sürekli gelişim gerektiren bir meslektir. Toplumsal hayatın birçok alanında meydana gelen gelişmeler, öğretmenleri daha donanımlı olmaya itmektedir. Bu gelişmelerin eğitim dünyasındaki yansımalarında gerçekleşen değişimlere ayak uydurma ve liderlik etme noktasında öğretmenler önemli bir rol oynamaktadırlar. Buna ek olarak, beklenmedik bir şekilde meydana gelen toplumsal olayların eğitim dünyasındaki tezahürlerinde öğretmenlerin bu ani değişimlere hızlı bir şekilde uyum sağlayarak mesleklerini icra etmeleri beklenmektedir. Öğretmenin mesleki gelişimi, bireyin becerilerini, öğrenme pratiklerini, öğrendikleri bilgileri nasıl uyguladığını kısaca uzmanlığını geliştiren faaliyetler bütünüdür. Dolayısıyla, mesleki gelişim, bir profesyonel öğretmen olmanın gerektirdiği kişisel süreçler ile doğrudan ilişkilidir ve birbirinden ayrı düşünülemez.

ÖRAV olarak, meydana gelen toplumsal ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak öğretmenlerin ihtiyaç duydukları mesleki ve kişisel gelişim eğitim başlıklarını saptamak ve onların bu eğitimlere erişim tercihlerini anlamak amacıyla Türkiye geneli bir araştırma yürüttük. Araştırmaya resmi ve özel okulların farklı kademelerde görev yapan 3.659 öğretmen katılım göstermiştir. Araştırma kapsamında, katılımcı öğretmenlere 17 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Nicel ve nitel yazılım programlarından faydalanılarak analiz edilen araştırmanın sonuçlarına göre öğretmenler, içinde yaşadığımız çağın gerektirdiği donanıma sahip olmalarını sağlayacak mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin en çok ihtiyaç duydukları mesleki ve kişisel gelişim eğitimleri, içinde bulunduğumuz dönem koşullarının gerektirdiği yeni yeterlilik çerçevelerini tanımlayan bir yapı olan 21. Yüzyıl Becerilerine işaret etmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenler, katılmış oldukları çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimleri aracılığıyla yeni bilgi ve beceri setleri edindiklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenler, çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerini, belirli bir ihtiyaca yönelik olması, branşlarına uygun olması, güncel konular içermesi sebebiyle verimli bulduklarını belirtmişlerdir. Buna ek olarak, katılımcı öğretmenler, bir çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitiminden beklentilerinin neler olduğunu ifade ederek bu eğitimleri tasarlayan uzmanlara önerilerde bulunmuşlardır. Bu beklentiler ve öneriler, nitelikli bir çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim eğitiminin nasıl tasarlanacağına dair ipuçları da sunması açısından ayrı bir önem arz etmektedir.

Araştırmaya dâhil olan öğretmenlerin %30'u ihtiyaç duydukları eğitimlere çevrim içi olarak katılmak istediklerini; %60 'ı ise mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine hem yüz yüze hem de çevrim içi katılmayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Katılımcı öğretmenlerin, mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine erişim tercihleri, son yıllarda bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerle birlikte düşünüldüğünde çevrim içi eğitimin öğretmenin mesleki ve kişisel gelişiminde önemli bir role sahip olduğunu gözler önüne sermektedir. Araştırmanın bulgularından yola çıkarak, öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine erişim tercihlerine ilişkin istatistikler göz önünde bulundurulduğunda bir mesleki ve kişisel gelişim eğitim programının taşınması gereken özellikler beş başlık altında sıralanabilir:

1. Güncel eğilimlerin takip edilmesi
2. Senkron ve asenkron eğitimlerin bir arada yer aldığı eğitim kurgularının tasarlanması
3. Uzman eğitimcilerin varlığı
4. Eğitimlerde, sürdürülebilirliği destekleyen uygulama ve rutinlerin geliştirilmesi
5. Eğitim alan ve eğitimleri veren kişilere yönelik nitelikli kaynakların yer aldığı bir havuz oluşturulması.

İlk olarak, düzenlenecek bir mesleki ve kişisel gelişim eğitim programı, öğrenme ortamından bağımsız olarak titiz araştırmalar ışığında güncel eğilimleri kapsayan etkili uygulamaları içermelidir. Bu şekilde öğretmenlerin, eğitimler aracılığıyla edindikleri yeni bilgileri sınıf ortamına taşıyabilmelerine imkân tanınmış olur. İkinci olarak, senkron ve asenkron mesleki ve kişisel gelişim faaliyetlerinin bir arada olduğu eğitim kurguları, öğretmenlerin gündelik hayatta üstlenmiş oldukları diğer sorumluluklarını yerine getirirken profesyonel ve bireysel olarak gelişmelerine olanak tanır. Aynı zamanda mesleki ve kişisel gelişim süreçlerinde motivasyonlarını yüksek tutmalarına yardımcı olur. Bir mesleki ve kişisel gelişim eğitiminin diğer bir bileşeni ise uzman eğitiminin varlığıdır. Bilhassa mesleki ve kişisel gelişim eğitim süreçlerinin özellikle çevrim içi olarak düzenlendiği durumlarda, öğretmenler motivasyonlarını yüksek tutmak için ek desteğe ihtiyaç duyabilirler. Bu noktada çevrim içi mesleki ve kişisel gelişim süreci, güçlü bir öğretmen eğitimsi varlığı ile mümkündür. Bu anlamda uzman eğitimciler ve mentorlar, bilişim ve iletişim teknolojilerini ve mobil uygulamaları kullanmak suretiyle öğretmenlerle kurulan iletişim ile uzman eğitimci varlığı oluşturulabilir. Buna paralel olarak, etkili bir mesleki ve kişisel gelişim eğitim programı öğretmenlerin katılımını devam ettirebilecekleri rutinleri, faaliyetleri ve uygulamaları içermelidir. Son olarak, öğretmenlere yönelik mesleki ve kişisel gelişim eğitim programları tasarlanırken tutarlı ve nitelikli kaynaklardan meydana gelen bir kaynakçanın oluşturulması hem öğretmenler hem de uzman eğitimciler için kritik bir öneme sahiptir. Oluşturulan bu kaynakça mesleki ve kişisel gelişim eğitim programlarında kazanımlar ve program hedefleri hususunda daha fazla iç tutarlılığın sağlanmasına yardımcı olurken bir taraftan da uzman eğitimcilerin vakitlerinin büyük bölümünü sıfırdan farklı kaynaklar yaratmak yerine öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişimini teşvik etmek amacıyla bu kaynaklara başvurarak geçirmelerine olanak tanır.

Öğretmen Akademisi Vakfı Olarak, toplumsal gelişmenin en önemli aktörleri olan öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişim eğitimleri ve bu eğitimlere erişim tercihlerine odaklanan bu araştırmanın sonuçları doğrultusunda öğretmenlerin beklentilerini, taleplerini ve ihtiyaçlarını paylaşmaktan memnuniyet duyuyoruz. Çalışmanın bulgularının, gelecek dönemlerde öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinin tasarımı rehber olmasını ümit ediyoruz.

KAYNAKÇA

- Bull, P. H. E., & Keengwe, J. E. (2019). Handbook of research on innovative digital practices to engage learners. Information Science Reference/IGI Global.
- Care, A., Griffin, P., Wilson, M. (2017). Assessment and teaching of 21st century skills: Research and applications. Springer.
- Demirkaya, Y. (Ed.). (2016). New public management in Turkey: Local government reform. Routledge.
- Hannah, K., George, B., Elizabeth, F., Kirsteen, H., & Ruochen, L. R. (2019). OECD reviews of evaluation and assessment in education: Student assessment in Turkey. OECD Publishing.
- Hernández-Serrano, M. J. (Ed.). (2021). Teacher education in the 21st century: Emerging skills for a changing world. BoD-Books on Demand.
- İlğan, A. (2021). Öğretmenlerin mesleki gelişimi üzerine kavramsal bir çerçeve ve Türk eğitim sistemi için çıkarımlar. Yaşadıkça Eğitim, 35(1), 256-280.
- Krille, C. (2020). Teacher's participation in professional development: A systematic review. Springer.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2021). Milli Eğitim istatistikleri-örgün eğitim. https://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2021_09/10141326_meb_istatistikleri_organ_egitim_2020_2021.pdf (Erişim: 16.10.2021)
- Moreau, M. P. (2019). Teachers, gender and the feminisation debate. Routledge.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2014). Indicator D7: How extensive are professional development activities for teachers? Education at a glance 2014: OECD indicators içinde. OECD Publishing. doi: 10.1787/888933120461
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2019). TALIS 2018 results (Volume I): Teachers and school leaders as lifelong learners. OECD Publishing. doi:10.1787/1d0bc92a-en.
- Organisation for Economic Co-operation and Development (2020), OECD Digital economy outlook 2020, OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/bb167041-en>.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2020). Lessons for education from COVID-19 a policy maker's handbook for more resilient systems. OECD Publishing.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2021), Education at a glance 2021: OECD indicators, OECD Publishing, <https://doi.org/10.1787/b35a14e5-en>.
- Steinberg, S. R., & Down, B. (Eds.). (2020). The SAGE handbook of critical pedagogies. Sage.
- TEDMEM, (2019). 2018 Eğitim değerlendirme raporu (TEDMEM Değerlendirme Dizisi 5). Türk Eğitim Derneği.

www.orav.org.tr

www.ekampus.orav.org.tr

[#bizbunuyapınız](https://twitter.com/orav2008)

[Öğretmen Akademisi Vakfı](https://www.facebook.com/ogretmenakademisi)

[ogretmenakademisi](https://www.instagram.com/ogretmenakademisi)

[Öğretmen Akademisi Vakfı](https://www.linkedin.com/company/ogretmenakademisi)

[Öğretmen Akademisi Vakfı](https://www.youtube.com/ogretmenakademisi)